

Eugenio MONTALE

ossi di sepia
oase de sepie

GEMINI

Editura PARALELA 45

GEMINI

(colecție bilingvă de poezie)

Colecție coordonată de Magda Cârneci

Editor: Călin Vlasie

Redactor: Mugurel Butuza

Tehnoredactare: Mădălin Ciobanu

Coperta colecției: Andrei Mănescu

Prepress: Viorel Mihart

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MONTALE, EUGENIO

Ossi di sepie = Oase de sepie / Eugenio Montale ;
trad. de Ilie Constantin. – Pitești : Paralela 45, 2008
ISBN 978-973-47-0111-7

I. Constantin, Ilie (trad.)

821.131.1-1=135.1=131.1

Copyright © Arnoldo Mondadori Editore SpA., Milano
Copyright © Editura Paralela 45, 2008

Eugenio Montale

Ossi di seppia

Oase de sepie

Antologie și traducere de Ilie Constantin

PARALELA 45

Am început să tălmăcesc din poezia italiană pe la douăzeci de ani, redând curajos în românește „Ultima baladă, din exil” a lui Guido Cavalcanti, contemporan și prieten cu Dante Alighieri. Traducerile mele din italiană – poezie, proză și eseu – reprezintă un episod de tinerețe, care s-a încetinit simțitor spre vârsta de treizeci și trei de ani. Adunate în culegeri cuprinzătoare, fără a se dori exhaustive, voi fi realizat respectivele versiuni tocmai la timp; atunci eram gata pentru această trudă-devoțiune, de care bănuiam că aveam să mă simt mai puțin atras pe treptele maturității...

Și totuși, la șaizeci de ani, pregătind antologia *Cântecele altora*, mi s-a părut necesar s-o completez cu câteva zeci de poeme nou traduse. Este și cazul prezentei grupări de patru volume, care se deschide cu *Oase de sepie* a lui Eugenio MONTALE (1896-1981), tălmăcire editată în 1967. Selecția din *Canțonierul* lui Umberto SABA (1883-1957) a apărut în 1970. Volumul al treilea, *Sentiment al timpului* este consacrat lui Giuseppe UNGARETTI (1888-1970); iar ultimul, *Oboi scufundat*, lui Salvatore QUASIMODO (1901-1968). Numeroase în selecțiile din Ungaretti și din Quasimodo, traduceri noi sunt prezente și în culegerile din Montale și Saba.

S-a întâmplat ca, la vârsta de douăzeci și șase de ani, să am șansa biografică de a-i cunoaște personal pe Ungaretti și pe Montale, în octombrie 1965. La Roma, într-o seară, participanții la colocviul Comitetului European al Scriitorilor (COMES) au fost invitați de editorul și producătorul Rizzoli la avanspremiera mondială a filmului lui Federico Fellini, *Giulietta degli spiriti*. În timpul cocteilului ce a urmat, Zaharia Stancu, șeful numeroasei delegații românești, s-a apropiat de mine și m-a luat de mână, imperios: „Haidem la Ungaretti!”

Bătrânul președinte de onoare al COMES-ului se afla într-un mic grup, apoi a rămas cu noi. M-am pomenit cu Stancu că apucă cu gingășie dreaptă arsă de bătrânețe a lui Giuseppe Ungaretti și o așază pe pieptul meu! A rostit câteva fraze în românește, bâlbâindu-se puțin: să nu uit nicicând că mâna unuia din marii poeți ai secolului XX se află pentru o clipă pe inima mea! Patriarhul italian a recunoscut limba română și ne-a spus că a avut prieteni români. Încercând să-mi revin după gestul tulburător al compatriotului meu, l-am întrebat dacă printre acești amici se număra Brâncuși. O, da, erau foarte apropiați în tinerețe, la Paris...

O săptămână mai târziu, la Milano, criticul de artă Mario De Micheli m-a prezentat lui Eugenio Montale. Autorul *Oaselor de sepie* ne-a primit în biroul său de la *Corriere della Sera*. La aproape șaptezeci de ani, omul născut în Liguria avea mișcări lente și vorbea puțin. I-am vorbit despre propunerea făcută de mine unei edituri din București privind apariția unui volum Eugenio Montale în colecția „Cele mai frumoase poezii”. A acceptat oarecum distrat; i-ar fi

plăcut să fie tradus, mai degrabă, de către al său *vecchio amico* Dragoș Vrânceanu, de care îl legau amintiri din anii '30, la Florența... Eu mi-am apărat cu sfială propriul proiect pe care, cu încuviințarea poetului, aveam să-l duc la capăt.

„Cei patru mari poeți români” din veacul XX sunt, geografic vorbind: doi munteni – Tudor Arghezi și Ion Barbu –, un moldovean – George Bacovia – și un ardelean – Lucian Blaga. Erau, după o vorbă a lui Nichita Stănescu: „unul mai mare decât altul” La fel, „cei patru mari italieni” din Novecento erau originari din regiuni diferite: Umberto Saba, din extremul nord-est, de la Trieste; Giuseppe Ungaretti s-a născut la Alexandria din Egipt (dintr-o familie originară din Toscana); din nord-vest, din Liguria, s-a ivit Eugenio Montale; Salvatore Quasimodo reprezintă sudul profund, Sicilia.

Le putem oare aplica și lor sintagma voioasă („unul mai mare decât altul” – un fel de *surâs axiologic*!) a lui Nichita Stănescu? Se cuvine, mai degrabă, să-i tratăm – pe români ca și pe italieni, ca autori de mare excepție, a căror valoare merită a fi considerată *individual*.

Ilie Constantin

DA OSSI DI SEPIA

(1920-1927)

I LIMONI

Ascoltami, i poeti laureati
si muovono soltanto fra le piante
dai nomi poco usati: bossi ligustri o acanti.
Io, per me, amo le strade che riescono agli erbosi
fossi dove in pozzanghere
mezzo seccate agguantano i ragazzi
qualche sparuta anguilla:
le viuzze che seguono i ciglioni,
discendono tra i ciuffi delle canne
e mettono negli orti, tra gli alberi dei limoni.

Meglio se le gazzarre degli uccelli
si spengono inghiottite dall'azzurro:
più chiaro si ascolta il susurro
dei rami amici nell'aria che quasi non si muove,
e i sensi di quest'odore
che non sa staccarsi da terra
e piove in petto una dolcezza inquieta.
Qui delle divertite passioni
per miracolo tace la guerra,
qui tocca anche a noi poveri la nostra parte di ricchezza
ed è l'odore dei limoni.

DIN OASE DE SEPIE

(1920-1927)

ARBORII-LĂMÂI

Ascultă-mă, poeții laureați
umblă doar printre plante
cu nume rare: dafini, liguștri sau acanți.
Mie îmi plac drumurile propice ierboaselor
șanțuri unde prin băltoace
pe jumătate secate băieții prind cu mâna
câte un țipar pricăjit;
drumeagurile pe margini de taluz
coboară printre tufe de trestii
și duc spre grădini, printre arborii-lămâi.

E mai bine ca zarvele de păsări
să se stingă înghițite de azur:
mai limpede se ascultă murmurul
prietenoselor ramuri în aerul aproape nemișcat,
și senzațiile acestui miros
care nu știe să se desprindă de pământ
și plouă în piept o neliniștită duioșie.
Aici ca prin minune tace
războiul deviatelor patimi, aici e rândul
săracilor de noi s-avem partea noastră de bogăție
care e mireasma arborilor-lămâi.

Vedi, in questi silenzi in cui le cose
s'abbandonano e sembrano vicine
a tradire il loro ultimo segreto,
talora ci si aspetta
di scoprire uno sbaglio di Natura,
il punto morto del mondo, l'anello che non tiene,
il filo da disbrogliare che finalmente ci metta
nel mezzo di una verità.

Lo sguardo fruga d'intorno,
la mente indaga accorda disunisce
nel profumo che dilaga
quando il giorno più languisce.
Sono i silenzi in cui si vede
in ogni ombra umana che si allontana
qualche disturbata Divinità

Ma l'illusione manca e ci riporta il tempo
nelle città rumorose dove l'azzurro si mostra
soltanto a pezzi, in alto, tra le cimase.
La pioggia stanca la terra, di poi; s'affolla
il tedio dell'inverno sulle case,
la luce si fa avara – amara l'anima.
Quando un giorno da un malchiuso portone
tra gli alberi di una corte
ci si mostrano i gialli dei limoni;
e il gelo del cuore si sfa,
e in petto ci scrosciano
le loro canzoni
le trombe d'oro della solarità.

Vezi, în aceste tăceri în care lucrurile
se abandonează și par gata
să-și trădeze ultimul secret,
ne-așteptăm uneori
să descoperim o greșeală în Natură,
punctul mort al lumii, zaua care nu ține,
firul ce se deznoadă și în sfârșit ne pune
în mijlocul unui adevăr.

Privirea scotocește împrejur,
mintea cercetează pune de acord desparte
în mireasma ce se răspândește
când ziua e mai lăncedă.
Sunt tăcerile în care se vede
în orice umbră umană ce se depărtează
vreo tulburată Divinitate.

Dar iluzia lipsește și ne readuce în timp
în orașele gălăgioase unde azurul se arată
doar pe frânturi, în înalt, printre cornișe.
Ploaia istovește pământul, mai apoi; se îndesește
plictiseala iernii peste case,
lumina devine avară — sufletul amar.
Când într-o zi printr-o poartă întredeschisă
printre arborii unei curți
ni se arată galbenul unor lămâi;
și gerul inimii se topește,
și în piept ne inundă
cântecele lor
trompetele de aur ale solarității.

CORNO INGLESE

Il vento che stasera suona attento
— ricorda un forte scotere di lame —
gli strumenti dei fitti alberi e spazza
l'orizzonte di rame
dove strisce di luce si protendono
come aquiloni al cielo che rimbomba
(Nuvole in viaggio, chiari
reami di lassù! D'alti Eldoradi
malchiuse porte!)
e il mare che scaglia a scaglia,
livido, muta colore
lancia a terra una tromba
di schiume intorte;
il vento che nasce e muore
nell'ora che lenta s'annera
suonasse te pure stasera
scordato strumento,
cuore.

Vântul ce-n seara asta cântă atent —
amintind o puternică izbire de tăişuri —
din instrumentele deşilor arbori, şi mătură
orizontul de aramă
unde dungi spre lumină se alungesc
ca nişte zmeie spre cerul tunător
(Nori călătorind, regate
limpezi de sus! Către înalte
Eldorad, întredeschise porţi!)
şi marea care, solz cu solz,
lividă îşi schimbă culoarea
aruncă spre pământ o trâmbă
de spume răsucite;
vântul ce se naşte şi moare
în ora ce lent se întunecă
de-ar cânta în seara asta şi din tine
instrument dezacordat,
inimă.

Non chiederci la parola che squadri da ogni lato
l'animo nostro informe, e a lettere di fuoco
lo dichiari e risplenda come un croco
perduto in mezzo a un polveroso prato.

Ah l'uomo che se ne va sicuro,
agli altri ed a se stesso amico,
e l'ombra sua non cura che la canicola
stampi sopra uno scalcinato muro!

Non domandarci la formula che mondi possa aprirti,
sì qualche storta sillaba e secca come un ramo.
Codesto solo oggi possiamo dirti,
ciò che *non* siamo, ciò che *non* vogliamo.

Nu cere vorba care scrutează în echer
informul nostru suflet, și-n litere de foc
de-a-ntregul îl declară, ca un șofran sub cer
lucind pierdut în câmpul prăfos, către mijloc.

Ah, omul ce se duce călcând fără habar,
al altora și sieși prieten, nu veghează
la umbra sa pe care arșița de amiază
i-o scrie pe un zid cu varul rar!

Nu mă-ntreba formula ce-ți cască lumi afunde,
ci strâmbă vreo silabă ca ramul anonim.
Azi doar un lucru îți putem răspunde:
ce *///* suntem, ce *///* voim.

Merigiare pallido e assorto
presso un rovente muro d'orto,
ascoltare tra i pruni e gli sterpi
schiocchi di merli, frusci di serpi.

Nelle crepe del suolo o su la vecchia
spiar le file di rosse formiche
ch'ora si rompono ed ora s'intrecciano
a sommo di minuscole biche.

Osservare tra frondi il palpitare
lontano di scaglie di mare
mentre si levano tremuli scricchi
di cicale dai calvi picchi.

E andando nel sole che abbaglia
sentire con triste meraviglia
com'è tutta la vita e il suo travaglio
in questo seguitare una muraglia
che ha in cima cocci aguzzi di bottiglia.

Palid și uituc în după-amiezi,
lângă zidu-ncins dinspre livezi
să ascuți prin măracinii sterpi
șfichiuri de mierle, fâșâit de șerpi.

Pe minusculele clăi urcate,
în spărturi de sol și prin borceag,
să pândești furnicile roșcate
cum se rup și se-mpletesc șirag.

Să observi printre frunze cum se zbat
solzii de ocean îndepărtat
pe când din pleșuvele coline
sue-n tremur greierii spre tine.

Și mergând prin soarele ce doare
să simți cu mâhnită uimire
cum e viața toată, truda-i rotitoare
în acest ocol al unui zid ce are
pe coamă o creastă de cioburi, subțire.

Non rifugiarti nell'ombra
di quel folto di verzura
come il falchetto che strapiomba
fulmineo nella caldura.

E ora di lasciare il canneto
stento che pare s'addorma
e di guardare le forme
della vita che si sgretola.

Ci muoviamo in un pulviscolo
madreperlaceo che vibra,
in un barbaglio che invischia
gli occhi e un poco ci sfibra.

Pure, lo senti, nel gioco d'aride onde
che impigra in quest'ora di disagio
non buttiamo giù in un gorgo senza fondo
le nostre vite randage.

Come quella chiostra di rupi
che sembra sfilacciarsi
in ragnatele di nubi;
tali i nostri animi arsi

in cui l'illusione brucia
un fuoco pieno di cenere
si perdono nel sereno
di una certezza: la luce.

Nu te refugia în umbra vie
a desişului de stuf
ca şoimul ce se surpă din tărie
fulgerător prin zăduf.

E ora să te duci, priveşte,
din păpurişul somnolent
şi formele să le scrutezi atent
ale vieţii care se zdrobeşte.

Umblăm printr-un polen sidefiu
ce vibrează, printr-o scânteiere
ce ne lipeşte ochii a târziu
şi ne ia din putere.

Totuşi, auzi, în joc arid de unde
ce leneveşte-n ora de urât,
nu zvârlim încă în vâltori profunde
rătăcitoarea noastră viaţă, hotărât.

Aidoma ocolului de stânci
ce parcă se destramă, toarse
în pânze de păienjeniş, adânci,
tot astfel sufletele noastre arse

în care flacăra iluziei aprinde
un foc plin de cenuşă,
se pierd în limpezimea
unei certitudini: lumina.

Ripenso il tuo sorriso, ed è per me un'acqua limpida
scorta per avventura tra le pietraie d'un greto,
esiguo specchio in cui guardi un'ellera e i suoi corimbi;
e su tutto l'abbraccio di un bianco cielo quieto.

Codesto è il mio ricordo; non saprei dire, o lontano,
se dal tuo volto si esprime libera un'anima ingenua,
vero tu sei dei raminghi che il male del mondo estenua
e recano il loro soffrire con sé come un talismano.

Ma questo posso dirti, che la tua pensata effigie
sommerge i crucci estrosi in un'ondata di calma,
e che il tuo aspetto s'insinua nella memoria grigia
schietto come la cima di una giovinetta palma...

Îți regândesc surâsul, și-mi e o apă clară
zărită la-ntâmplare pe un prund pietros, oglindă
firavă-n care-și pierde o iederă corimbii
și sus îmbrățișarea unui cer calm, de vară!

Mi-e asta amintirea; nu aș ști să-ți spun, e în van,
o, depărtatule, de ai pe chip un suflet scris copilărește
ori ești dintre hoinarii pe care răutatea-i vlăguiește
și își poartă suferința ca pe un talisman.

Dar pot să-ți spun că efigia ta de reverie
în val tihnit scufundă bizarele dureri,
și chipul tău se strecoară în memoria mea cenușie
curat ca vârful unui tânăr palmier...

Mia vita, a te non chiedo lineamenti
fissi, volti plausibili o possessi.
Nel tuo giro inquieto ormai lo stesso
sapore han miele e assenzio.

Il cuore che ogni moto t'ine a vile
raro è squassato da trasalimenti.
Così suona talvolta nel silenzio
della campagna un colpo di fucile.

Viața mea, nu-ți cer cărări fixate
ori chipuri plauzibile, avuție.
În goana ta neliniștită, mie
egale-mi sunt la gust pelin și miere.

Disprețuind orice mișcare, larmă,
rar inima în tresăriri se zbate.
Cum sună câteodată în tăcere
pe câmpu-ntins un foc de armă.

Portami il girasole ch'io lo trapianti
nel mio terreno bruciato dal salino,
e mostri tutto il giorno agli azzurri specchianti
del cielo l'ansietà del suo volto giallino.

Tendono alla chiarezza le cose oscure,
si esauriscono i corpi in un fluire
di tinte: queste in musiche. Svanire
è dunque la ventura delle venture.

Portami tu la pianta che conduce
dove sorgono bionde trasparenze
e vapora la vita quale essenza;
portami il girasole impazzito di luce.

Adu-mi floarea-soarelui s-o rășădesc
în solul meu de sare ars și amărui,
să-și arate în azururile ce oglindesc
din cer, întrecăga zi, anxietatea chipului gălbui.

Lucrurile obscure tind spre claritate,
corpuri se istovesc în curgere de tente:
aceasta-n muzici. Deci, în pierderi lente
stă soarta cea mai bună dintre toate.

Adu-mi tu planta care se înclină
spre locul unde răsar blonde transparente
și se evaporă viața ca esența;
adu-mi floarea-soarelui nebună de lumină.

Spesso il male di vivere ho incontrato:

era il rivo strozzato che gorgoglia,

era l'incartocciarsi della foglia

riarsa, era il cavallo stramazzato.

Bene non seppi, fuori del prodigio

che schiude la divina Indifferenza:

era la statua nella sonnolenza

del meriggio, e la nuvola, e il falco alto levato?

Adesea răul vieții l-am aflat:
era pârâul gâlgâind șuvoaie
gâtuit, era uscata foaie
sucindu-se, și calul de muncă dărâmat.

N-am știut bine, cu excepția minunii
ce dezvăluie divină Indiferență:
era oare statuia în somnolența
amiezii, norul, șoimu'-n cer urcat?

Ciò che di me sapeste
non fu che la scialbatura,
la tonaca che riveste
la nostra umana ventura.

Ed era forse oltre il telo
l'azzurro tranquillo;
vietava il limpido cielo
solo un sigillo.

O vero c'era il falòtico
mutarsi della mia vita,
lo schiudersi d'un'ignita
zolla che mai vedrò.

Restò così questa scorza
la vera mia sostanza;
il fuoco che non si smorza
per me si chiamò: l'ignoranza.

Se un'ombra scorgete, non è
un'ombra — ma quella io sono.
Potessi spiccarla da me
offrirvela in dono.

Ce-ați știut despre mine
a fost doar var și fard,
zugrăveala ce îmbracă
un omenesc hazard.

Poate sub obrăzar
era tihnit azurul;
oprea, spre purul
cer, un sigiliu doar.

Ori era mult ciudata
goană a vieții mele în schimbare,
deschiderea unei brazde arzătoare
pe care n-am s-o văd niciodată.

Rămase astfel coaja asta
adevărata-mi substanță,
focul care adastă
pentru mine s-a numit: ignoranță.

Dacă zăriți o umbră, ea
nu-i umbră – cu apar.
Mi-aș smulge-o, de-aș putea,
v-aș oferi-o în dar.

Là fuoresce il Tritone
dai flutti che lambiscono
le soglie d'un cristiano
tempio, ed ogni ora prossima
è antica. Ogni dubbiezza
si conduce per mano
come una fanciulletta amica.

Là non è chi si guardi
o stia di sé in ascolto.
Quivi sei alle origini
e decidere è stolto:
ripartirai più tardi
per assumere un volto.

Acolo iese Tritonul
din undele ce ling
temelia bătrână
de templu creștin, și orice oră
proximă e veche. Orice îndoială
este dusă de mână
ca o fetișcană amică.

Acolo nu vii să te ascuți
ori să te vezi, pe nisip.
Acolo ești la origini
și a hotărî e stupid:
vei pleca mai târziu
pentru a primi un chip.

So l'ora in cui la faccia più impassibile
è traversata da una cruda smorfia:
s'è svelata per poco una pena invisibile.
Ciò non vede la gente nell'affollato corso.

Voi, mie parole, tradite invano il morso
segreto, il vento che nel cuore soffia.
La più vera ragione è di chi tace.
Il canto che singhiozza è un canto di pace.

Știu ora în care fața cea mai impasibilă
e traversată de o crudă strâmbătură:
s-a revelat pentru o clipă o suferință invizibilă.
Nu vede asta lumea pe străzile-nțesate.

Voi, vorbe ale mele, trădați zadarnic mușcătura
secretă, vântul care-n inima mea bate.
Cel mai adevărat motiv e al celui care tace.
Cântecul ce suspină e un cântec de pace.

Gloria del disteso mezzogiorno
quand'ombra non rendono gli alberi,
e più e più si mostrano d'attorno
per troppa luce, le parvenze, falbe.

Il sole, in alto, — e un secco greto.
Il mio giorno non é dunque passato:
l'ora più bella è di là dal muretto
che rinchiude in un occaso scialbato.

L'arsura, in giro; un martin pescatore
volteggia s'una reliquia di vita.
La buona pioggia è di là dallo squallore,
ma in attendere è gioia più compita.

Gloria întinsei amiezi, întronată
când jos pe lângă arbori umbră nu-i,
și tot mai mult în preajmă se arată
de prea multă lumină, aparențele, gălbui.

Soarele, sus — și-un prundiș sec și greu.
Ziua mea deci încă nu s-a dus:
e dincolo de zid frumosul ceas al meu
și se închide într-un palid apus.

Arșița dă ocol; un martin-mare
în zbor peste relicva unei vieți se-nclină.
Ploaia bună e dincolo de-această dezolare,
ci-n așteptare bucuria-i mai deplină.

Felicità raggiunta, si cammina
per te sul fil di lama.
Agli occhi sei barlume che vacilla,
al piede, teso ghiaccio che s'incrina;
e dunque non ti tocchi chi più t'ama.

Se giungi sulle anime invase
di tristezza e le schiari, il tuo mattino
è dolce e turbatore come i nidi delle cimase.
Ma nulla paga il pianto del bambino
a cui fugge il pallone tra le case.

Ajunsă fericire, către tine
pe tăiş de lamă se călătoreşte.
Eşti ochilor şovăitoare licărire,
pasului – gheaţă despicându-se subţire;
să nu te-atingă, deci, cel ce mai aprig te iubeşte.

Dacă ajungi în sufletele roase
de întristare şi le limpezeşti, zorii tăi
sunt dulci şi tulburi ca-n streşini cuiburile joase.
Dar cu nimic nu poate fi plătit plânsul copilului
căruia-i scapă balonul peste case.

* * *

Il canneto rispunta i suoi cimelli
nella serenità che non si ragna:
l'orto assctato sporge irti ramelli
oltre i chiusi ripari, all'afa stagna.

Sale un'ora d'attesa in cielo, vacua,
dal mare che s'ingrigia.

Un albero di nuvole sull'acqua
cresce, poi crolla come di cinigia.

Assente, come manchi in questa plaga
che ti presente e senza te consuma:
sei lontana e però tutto divaga
dal suo solco, dirupa, spare in bruma.

Dă vârfuri înnoite păpurișul
 în limpezimi neîmpăienjenite:
 zbârlite crengi, setoasă, prin piezișul
 zăplaz grădina în zăduf trimite.

O oră de-așteptare suie, goală,
 spre cer din mara ce încărunește.
 Pe ape un copac de nori se scoală,
 ca de cenușă, și se prăbușește.

Absentă, cum lipsești prin locuri dese
 ce te presimt și-n lipsă-ți se consumă:
 departe ești dar orice lucru iese
 din matca lui, se surpă, piere-n brumă.

Forse un mattino andando in un'aria di vetro,
arida, rivolgendomi vedrò compirsi il miracolo:
il nulla alle mie spalle, il vuoto dietro
di me, con un terrore di ubriaco.

Poi come s'uno schermo, s'accamperanno di gitto
alberi case colli per l'inganno consueto.
Ma sarà troppo tardi; ed io me n'andrò zitto
tra gli uomini che non si voltano, col mio segreto.

Poate-ntr-o dimineață, mergând prin aerul arid,
de sticlă, întorcându-mă, o minune voi vedea:
neantul pe umerii mei, și-n urma mea un vid,
cu o teroare de bețiv sadea.

Apoi ca pe-un ecran, vor năvăli-n real
copaci, coline, case – obișnuita amăgire.
Dar va fi prea târziu: voi merge tăcut, cu pas egal,
printre oamenii ce nu se-ntorc, cu taina mea.

* * *

Valmorbia, scorrevano il tuo fondo
fioriti nuvoli di piante agli àsoli.

Nasceva in noi, volti dal cieco caso,
oblio del mondo.

Tacevano gli spari, nel grembo solitario
non dava suono che il Leno roco.

Sbocciava un razzo su lo stelo, fioco
lacrimava nell'aria.

Le notti chiare erano tutte un'alba
e portavano volpi alla mia grotta.

Valmorbia, un nome – e ora nella scialba
memoria, terra dove non annotta.

Valmorbia — nori înfloriți de spume
 în adieri își colindau fundalul.
 Năștea în noi, roțiți de orbul, palul
 noroc, uitare de lume.

Tăceau detunăturile, în sânul-i solitar
 doar Leno răgușea al apei duh.
 O roză îmboboccea pe lujer, rar
 și lăcrima în văzduh.

Noaptele clare erau zori în șir
 ce mânau vulpile spre grota-mi trează.
 Valmorbia, nume — azi în brazdele subțiri
 ale memoriei, pământul unde nu-nnoptează.

Tentava la vostra mano la tastiera,
i vostri occhi leggevano sul foglio
gl'impossibili segni; e franto era
ogni accordo come una voce di cordoglio.

Compresi che tutto, intorno, s'inteneriva
in vedervi inceppata inerme ignara
del linguaggio più vostro: ne bruiva
oltre i vetri socchiusi la marina chiara.

Passò nel riquadro azzurro una fugace danza
di farfalle; una fronda si scrollo nel sole.
Nessuna cosa prossima trovava le sue parole,
ed era mia, era *nostra*, la vostra dolce ignoranza.

Mâna voastră umbla pândit pe clape
și ochii citeau pe foaia subțire
imposibile semne, și orice acord era aproape
zdrobit ca un glas de mâhnire.

Înțelesei că totul în jur se înduioșa
văzându-vă stângace și slabă, neștiutoare
de glasul vostru, dincolo de geam, așa
ropoteau țărmi, valurile clare.

Prin azuriul cadru străfulgera-n distanță
un dans de fluturi; o frunză se năruî cuminte.
Niciun lucru din preajmă nu mai afla cuvinte,
și era a mea, *a noastră*, dulcea voastră ignoranță.

* * *

La farandola dei fanciulli sul greto
era la vita che scoppia dall'arsura.
Cresceva tra rare canne e uno sterpeto
il cespo umano nell'aria pura.

Il passante sentiva come un supplizio
il suo distacco dalle antiche radici.
Nell'età d'oro florida sulle sponde felici
anche un nome, una veste, erano un vizio.

Farandola copiilor pe prundiș
era viața ce țâșnește din secetă în azur.
Creștea între rare trestii și un mărăciniș
umana tufă în văzduhul pur.

Trecătorul simțea ca pe un supliciu
desprinderea de rădăcinile antice.
În Vârsta de Aur, pe maluri ferice,
chiar și un nume, un vestmânt erau un viciu.

Cigola la carrucola del pozzo,
 l'acqua sale alla luce e vi si fonde.
 Trema un ricordo nel ricolmo secchio,
 nel puro cerchio un'immagine ride.
 Accosto il volto a evanescenti labbri:
 si deforma il passato, si fa vecchio,
 appartiene ad un altro...

Ah che già stride
 la ruota, ti ridona all'atro fondo,
 visione, una distanza ci divide.

Scârțâie scripetele fântânii
apa urcă-n lumină și se topește.
În ciutura prea plină tremură o amintire,
în cercul pur o imagine stă zâmbitoare.
Îmi apropii obrazul de buze evanescente
și trecutul se schimbă, îmbătrânește,
aparține altuia...

Ah, scârțâie în soare
roata din nou, te redă adâncului de beznă,
vedenie, ne desparte-o depărtare.

Arremba su la strinata proda
le navi di cartone, e dormi,
fanciulletto padrone, che non oda
tu i malevoli spiriti che veleggiano a stormi.

Nel chiuso dell'ortino svolacchia il gufo
e i fumacchi dei tetti sono pesi.
L'attimo che rovina l'opera lenta di mesi
giunge: ora incrina segreto, ora divelge in un buffo.

Viene lo spacco; forse senza strepito.
Chi ha edificato sente la sua condanna.
E l'ora che si salva solo la barca in panna.
Amarra la tua flotta tra le siepi.

La malul pârlolit de amiază
 corăbiile de carton îți du,
 și dormi, copile-străin, să n-auzi tu
 cum duhurile rele în stoluri mari planează.

Zburătăcește bufnița prin țarcul de grădină,
 și fumul de acoperiș se-anină.
 Vine clipa ce ritmază lenta lumilor migală:
 ba crapă tainic, ba dezrădăcinează în rafală.

Vine ruptura, poate chiar zgomot pe potrivă.
 Cine a clădit își simte osânda în țării.
 E ceasul când mai scapă doar luntrea în derivă.
 Tu priponește-ți flota între gardurile vii.

Upupa, ilare uccello calunniato
dai poeti, che roti la tua cresta
sopra l'aereo stollo del pollaio
e come un finto gallo giri al vento;
nunzio primaverile, upupa, come
per te il tempo s'arresta,
non muore più il Febbraio,
come tutto di fuori si protende
al muover del tuo capo,
aligero folletto, e tu lo ignori.

Pupăză, hilară pasăre calomniată
de poeți, îți rotești creasta
peste poiată, din înaltul prăjinii
și ca un fals cocoș dai ocoluri pe vânt;
nunțiu primăvărat, pupăză, cum
se oprește pentru tine timpul,
nu mai moare Februarie,
cum țâșnesc flori din toate
la mișcarea capului tău,
înaripat spiriduș, și tu nici nu știi.

Sul muro grafito
che adombra i sedili rari
l'arco del cielo appare
finito.

Chi si ricorda più del fuoco ch'arse
impetuoso
nelle vene del mondo; – in un riposo
freddo le forme, opache, sono sparse.

Rivedrò domani le banchine
e la muraglia e l'usata strada.
Nel futuro che s'apre le mattine
sono ancorate come barche in rada.

Pe zidul de grafit
ce umbrește băncile rare
arcul de cer apare
finit.

Cui prin memorie azi îi mai trece
focul ce arse cu ură
în vinele lumii; — se pierdură
opace formele-n repaos rece.

Voi revedea și mâine acele
bănci, zidării, obișnuita stradă.
În viitorul deschis diminețile
sunt ancorate ca bărcile-n radă.

Avrei voluto sentirmi scabro ed essenziale
come i ciottoli che tu volvi,
mangiati dalla salsedine;
scheggia fuori del tempo, testimone
di una volontà fredda che non passa.
Altro fui: uomo intento che riguarda
in sé, in altrui, il bollore
della vita fugace — uomo che tarda
all'atto, che nessuno, poi, distrugge.
Volli cercare il male
che tarla il mondo, la piccola stortura
d'una leva che arresta
l'ordegno universale; e tutti vidi
gli eventi del minuto
come pronti a disgiungersi in un crollo.
Seguito il solco d'un sentiero m'ebbi
l'opposto in cuore, col suo invito; e forse
m'occorreva il coltello che recide,
la mente che decide e si determina.
Altri libri occorreivano
a me, non la tua pagina rombante.
Ma nulla so rimpiangere: tu sciogli
ancora i groppi interni col tuo canto.
Il tuo delirio sale agli astri ormai.

Aș fi vrut să mă simt zgrunțuros și esențial
aidoma pietrelor de pavaj pe care tu le-ntorci
mâncate de sărătură;
așchie în afara timpului, martor
al unei voințe reci netrecătoare.
Altceva am fost: om absorbit care privește
în sine, în celălalt, efervescenta
fugarei vieți — om ce întârzie
în act, pe care nimeni, apoi, nu-l distruge.
Am vrut să caut răul
ce roade lumca, mica deformare
a unei pârguii care oprește
mașinăria universală; și văzui toate
evenimentele minutului
parcă gata să se disloce într-o surpare.
Cum am urmat brazda unci cărări, avui
contrariul în inimă, cu îndemnul lui; și poate
aveam nevoie de cușitul ce retează,
de mintea ce decide și se determină.
Alte cărți îmi trebuiau,
nu pagina ta tunătoare.
Dar nu știu să regret nimic: tu dezlegi încă
nodurile lăuntrice cu cântul tău.
Iar delirul tău urcă acum spre astre.

Ed ora sono spariti i circoli d'ansia
che scorrevano il lago del cuore
e quel friggere vasto della materia
che discolora e muore.

Oggi una volontà di ferro spazza l'aria,
divelle gli arbusti, strapazza i palmizi
e nel mare compresso scava
grandi solchi crestati di bava.

Ogni forma si squassa nel subbuglio
degli elementi; è un urlo solo, un muglio
di scerpate esistenze: tutto schianta
l'ora che passa: viaggiano la cupola del cielo
non sai se foglie o uccelli — e non son più.

E tu che tutta ti scroli fra i tonfi
dei venti disfrenati

e stringi a te i bracci gonfi
di fiori non ancora nati;
come senti nemici
gli spiriti che la convulsa terra
sorvolano a sciami,
mia vita sottile, e come ami
oggi le tue radici.

Acum au pierit cercurile de tristețe
ce alergau pe lacul inimii, amare
și jeluirea vastă a materiei
care pălește și moare.

Azi o voință de fier mătură aerul,
smulge arbuștii, torturează palmierii,
și-n marea strivită taie cale
de brazde mari încoifate cu bale.

Orice formă se zguduie în învălmășeala
elementelor: e un urlet doar, un muget

de rupte existențe; strivește totul
ora ce trece; trec pe boltă sus

frunze ori păsări — nu știi, — și nu-s.

Iar tu care te surpi prin răbufniri
de vijelii neînfrânate

și-ți aduni brațele încărcate

de flori ce nici nu s-au născut;

cât de dușmane simți că-ți sunt

duhurile ce-n ritmuri nebunești

zboară peste pământul răsucit,

o, viața mea firavă, și cum îți mai iubești

azi rădăcinile.

I turbini sollevano la polvere
sui tetti, a mulinelli, e sugli spiazzi
deserti, ove i cavalli incappucciati
annusano la terra, fermi innanzi
ai vetri luccicanti degli alberghi.
Sul corso, in faccia al mare, tu discendi
in questo giorno
or piovorno ora acceso, in cui par scatti
a sconvolgerne l'ore
uguali, strette in trama, un ritornello
di castagnette.

È il segno d'un'altra orbita: tu seguilo.
Discendi all'orizzonte che sovrasta
una tromba di piombo, alta sui gorghi,
più d'essi vagabonda: salso nembo
vorticante, soffiato dal ribelle
elemento alle nubi; fa che il passo
su la ghiaia ti scricchioli e t'inciampi
il viluppo dell'alghe: quell'istante
è forse, molto atteso, che ti scampi
dal finire il tuo viaggio, anello d'una
catena, immoto andare, oh troppo noto
delirio, Arsenio, d'immobilità...

Vârtejurile antrenează praful
ca o morișcă, pe acoperișuri, prin piețele
deșerte, unde caii înglugați
mai fornăie pământul, opriți în fața
ferestrelor de hoteluri luminate.
Pe strada principală către mare tu cobori
în această zi
când înăbușitoare, când ploiasă,
în care pare să țâșnească,
să-i răscolească orele
egale, strânse în urzeală, un refren
de castaniete.

E semnul unei alte orbite: tu urmează-l.
Coboară-n orizontul dominat
de-o trâmbă de plumb, înaltă pe vâltori,
mai hoinară decât ele: nimb sărat,
învârtejit, bătut de răzvrătitul
element spre nori; lasă-ți anume pasul
să scârțâie pe prund, ți-l poticnește
în vălmășag de alge; acea clipă
e poate mult tânjita ce te scapă
de încheierea drumului, ca într-un
lanț, umbler imobil, oh, prea știut
delir, Arsenio, de nemișcare...

Ascolta tra i palmizi il getto tremulo
dei violini, spento quando rotola
il tuono con un fremer di lamiera
percossa; la tempesta è dolce quando
sgorga bianca la stella di Canicola
nel cielo azzurro e lunge par la sera
ch'è prossima: se il fulmine la incide

dirama come un albero prezioso
entro la luce che s'arrosa: e il timpano
degli tzigani è il rombo silenzioso

Discendi in mezzo al buio che precipita
e muta il mezzogiorno in una notte
di globi accesi, dondolanti a riva, —
e fuori, dove un'ombra sola tiene
mare e cielo, dai gozzi sparsi palpita
l'acetilene —

finchè goccia trepido
il cielo, fuma il suolo che t'abbevera,
tutto d'accanto ti sciaborda, sbattono
le tende molli, un fruscio immenso rade
la terra, giù s'afflosciano stridendo
le lanterne di carta sulle strade.

Così sperso tra i vimini e le stuoie
grondanti, giunco tu che le radici
con sè trascina, viscide, non mai
svelte, tremi di vita e ti protendi
a un vuoto risonante di lamenti
soffocati, la tesa ti ringhiotte
dell'onda antica che ti volge; e ancora

Ascultă printre palmieri tremurătoarea
suire a viorilor, stinsă când se surpă
tunetul cu un zăngănit de platoșă
străpunsă; furtuna-i dulce când
răsare alba stea a Câinelui
în cerul albastru și pare departe seara
atât de-apropiată: dacă fulgerul o sfâșie
se destramă ca un arbore de preț
în lumina ce te scaldă: iar toba
țiganilor e liniștitul tunet.

Coboară în bezna ce precipită
și schimbă după-amiaza într-o noapte
de globuri arzătoare, legănate la mal –
și afară unde o umbră doar cuprinde
mare și cer, din risipite bărci pescărești
palpită acetilena –

cât picură tremurător
cerul, pământul fumegă și se adapă,
totul în preajmă se clatină, se zbat în vânt
perdele ude, imens un fâșâit se târâie
pe jos, în vale se pleoștesc de apă
țipând pe străzi lanterne de hârtie.

Astfel pierdut printre răchite, prin trestii
șiroitoare, tu ești o trestie ce-și trage
cu sine rădăcinile vâscoase, niciodată
smulse, tremuri de viață și te oferi întins
abisului din fața ta, sunând de lacrimi
sufocate, te-nghite iarăși așteptarea
valului, veche, ce te prinde; și încă

tutto che ti riprende, strada portico
mura specchi ti figge in una sola
ghiacciata moltitudine di morti,
e se un gesto ti sfiora, una parola
ti cade accanto, quello é forse, Arsenio,
nell'ora che si scioglie, il cenno d'una
vita strozzata per te sorta, e il vento
la porta con la cenere degli astri.

tot ce te redobândește, stradă, portic,
ziduri, oglinzi te-implântă într-o unică
ghețoasă populație de morți,
și dacă un gest te înfioară, sau un cuvânt
îți cade-alături, acela-i poate, Arsenio,
în ora ce se cheltuie, semnul unei
vieți sugrumate destinată ție, iar vântul
o poartă cu cenușa astrelor.

RIVIERE

Riviere,
bastano pochi stocchi d'erbaspada
penduli da un ciglione
sul delirio del mare;
o due camelie pallide
nei giardini deserti,
e un eucalipto biondo che si tuffi
tra sfrusci e pazzi voli
nella luce;
ed ecco che in un attimo
invisibili fili a me si asserpano,
farfalla in una ragna
di fremiti d'olivi, di sguardi di girasoli.

Dolce cattività, oggi, riviere
di chi s'arrende per poco
come a rivivere un antico giuoco
non mai dimenticato.
Rammento l'acre filtro che porgeste
allo smarrito adolescente, o rive:
nelle chiare mattine si fondevano
dorsi di colli e cielo; sulla rena
dei lidi era un risucchio ampio, un eguale
fremer di vite,
una febbre del mondo; ed ogni cosa
in se stessa pareva consumarsi.

ȚĂRMURI

Țărmuri,
sunt de ajuns câteva tufe de buruieni
de pe povârniș să se lege
peste delirul mării;
ori două palide camelii
în deșertele grădini,
și un blond eucalipt care plonjează
prin foșnete și nebune zboruri
în lumină;
și iată că într-o clipă
mă înlănțuie lungi, nevăzute fire,
un fluture în pânda de păianjen;
freamăt de olivi și ochi de floarea-soarelui.

Dulce captivitate astăzi, țărmuri,
a unuia ce pentru o clipă, dinadins,
ca pentru a retrăi un joc se dă învins,
un joc născând uitat.
Îmi amintesc licoarea aspră oferită
de voi adolescentului pierdut, o, țărmuri,
în limpezile dimineți se contopeau
spinări de culmi și cer; pe plajă
era o vastă soarbere, un freamăt
egal de vieți,
o febră a lumii, și oricare lucru
părea că în el însuși se consumă.

Oh allora sballottati
come l'osso di seppia dalle ondate
svanire a poco a poco;
diventare
un albero rugoso od una pietra

levigata dal mare; nei colori
fondersi dei tramonti; sparir carne
per spicciare sorgente ebbra di sole,
dal sole divorata...

Erano questi,
riviere, i voti del fanciullo antico
che accanto ad una rósa balaustrata
lentamente moriva sorridendo.

Quanto, marine, queste fredde luci
parlano a chi straziato vi fuggiva.
Lame d'acqua scoprentisi tra varchi
di labili ramure; rocce brune
tra spumeggi; frecciare di rondoni
vagabondi...

Ah, potevo
credervi un giorno, o terre,
bellezze funerarie, auree cornici
all'agonia d'ogni essere.

Oggi torno
a voi più forte, o è inganno, ben che il cuore
par sciogliersi in ricordi lieti – e atroci.
Triste anima passata
e tu volontà nuova che mi chiami,
tempo è forse d'unirvi
in un porto sereno di saggezza.

Oh, atunci, săltați
ca oasele de sepie pe valuri,
dacă am putea să dispărem treptat,
să devenim
un trunchi zgrunțuros, o piatră

lustruită de mare, de-am putea
să ne topim în culorile
apusului, să piară carnea
pentru a țâșni izvorul beat de soare,
de soare devorat...

Erau acestea,
țărături, dorințele unui străvechi copil
care lângă o roză balustradă
murea încet și surâzând.

Ce mult, marine, recile lumini
vorbeau fugarului de-odinioară sfâșiat.
Lame de apă dezvelite prin strâmtoarea
unor labile rămurisuri, brume reci
în unde spumegoase; săgetări
de vagabonzi lăstuni... Ah, puteam
cândva să cred în voi, pământuri,
funebre frumuseți, rame de aur
ale agoniei oricărei ființe.

Azi, mă-ntorc
la voi mai tare, ori e amăgire, deși inima
se prinde parcă-n amintiri voioase — și atroce.
Trist suflet trecut,
și tu, voință nouă ce mă chemi,
e poate vremea să v-adun
într-un port senin de înțelepciune.

Ed un giorno sarà ancora l'invito
di voci d'oro, di lusinghe audaci,
anima mia non più divisa. Pensa:
cangiare in inno l'elegia; rifarsi;
non mancar più.

Potere

simili a questi rami
ieri scarniti e nudi ed oggi pieni
di fremiti e di linfe,
sentire
noi pur domani tra i profumi e i venti
un riaffluir di sogni, un urger folle
di voci verso un esito; e nel sole
che v'investe, rivivere,
rifiorire!

Și iar va fi într-o zi chemarea,
a vocilor de aur, a desfătărilor cutezătoare,
tu, suflet al meu, atunci nedivizat. Gândește-te:
preschimbă în imnuri elegia; să ne refacem,
să nu mai pierim.
Dacă am putea

asemenea acestor crengi
scheletice și goale ieri, azi pline
de freamăt și de seve, să simțim
măine, și noi, prin vânt și prin miresme,
un nou belșug de vise, năpustirea
zănatică de glasuri spre o țintă;
și-n soarele ce vă-nfășoară, țărături, de-am putea
reînflori!

DA LE OCCASIONI
(1928-1939)

VECCHI VERSI

Ricordo la farfalla ch'era entrata
dai vetri schiusi nella sera fumida
su la costa raccolta, dilavata
dal trascorrere iroso delle spume.
Muoveva tutta l'aria del crepuscolo a un fioco
occiduo palpebrare della traccia
che divide acqua e terra; ed il punto atono
del faro che baluginava sulla
roccia del Tino, cerula, tre volte
si dilatò e si sparse in un altro oro.

Mia madre stava accanto a me seduta
presso il tavolo ingombro dalle carte
da giuoco alzate a due per volta come
attendamenti nani pei soldati
dei nipoti sbandati già dal sonno.
Si schiodava dall'alto impetuoso
un nembo d'aria diaccia, diluviava
sul nido di Corniglia rugginoso.
Poi fu l'oscurità piena, e dal mare

DIN PRILEJURILE
(1928-1939)

VERSURI VECHI

Îmi amintesc de fluturile ce intrase
prin ferestrele deschise în fumegoasa înserare
adunată de pe colină, decolorată
de goana mânioasă a spumelor.
Tot aerul amurgului la o clipire
stinsă, apusă a dungii ce desparte
pământ de ape, se mișcă, atonul punct
al farului ce nălucea pe stâncă
din Tino, de culoarea cerului, se dilată
de trei ori și se stinse în alt aur.

Sta lângă mine mama, așezată
la masa unde cărțile de joc
se grămădeau, săltate câte două
ca niște bivuace pitice pentru oștile
nepoților de mult pierduți în somn.
Se descleșta din înălțimi, năvalnic,
un nor de aer înghețat, potopea
pe cuibul din Corniglia ruginiu.
Se-ntunecă apoi deplin, și dinspre mare

un rombo basso e assiduo come un lungo
regolato concerto, ed il gonfiare
d'un pallore ondulante oltre la siepe
cimata dei pitòsfori. Nel breve
vano della mia stanza, ove la lampada
tremava dentro una ramata fucsia,
penetrò la farfalla, al paralume
giunse e le conterie che l'avvolgevano
segnando i muri di riflessi ombrati
eguali come fregi si sconvolsero
et sullo scialbo corse alle pareti
un fascio semovente di fili esili.

Era un insetto orribile dal becco
gli occhi avvolti come d'una
rossastra fotosfera, al dosso il teschio
umano; e attorno dava se una mano
tentava di ghermirlo un acre sibilo
che agghiacciava.

Batté più volte sordo sulla tavola,
sui vetri ribatté chiusi dal vento,
e da sé ritrovò la via dell'aria,
si perse nelle tenebre. Dal porto
di Vernazza le luci erano a tratti
scancellate dal crescere dell'onde
invisibili al fondo della notte.

Poi torno la farfalla dentro il nicchio
che chiudeva la lampada, discese
sui giornali del tavolo, scrollo
pazza aliando le carte —
e fu per sempre
con le cose che chiudono in un giro

venea cu vuiet jos și neîncetat ca un
prelung concert, și dilatarea
unei palori unduitoare peste gardul
de măracini tăiați egal. Prin golul
ferestrei din odaia mea, cu lampa
într-o fucsie arămic ce tremura,
pătrunse fluturile, ajunse la abajur,
și măgelele de sticlă ce-l cuprindeau
pereții zugrăvind-i cu umbrite
reflexe, egale broderii, se răvășiră
gonind pe varul de pe ziduri un mănunchi
automat de fire delicate.

Era o groaznică gânganie cu trompă
ascuțită, cu ochii cercuiți, pe spate cu o hârcă
umană, și când vreo mână încerca
să-l prindă da în juru-i un aspru
țuit care te îngheța.

De câteva ori se izbi de masă,
și iarăși se lovi de geamurile închise
de vânt, apoi găsi ca singură calea
văzduhului, pieri în beznă. Dinspre portul
Varnazza uneori luminile
erau șterse de creșterea valurilor
ascunse în adâncul nopții.

Din nou se întoarse fluturile în cuibul
ce închidea lampa, coborî
pe ziarele de pe masă, se agită
nebun zburătăcind cărțile de joc —
și-a fost pe totdeauna
cu lucrurile ce închid într-un cerc

sicuro come il giorno, e la memoria
in sé le cresce, sole vive d'una
vita che dispari sotterra: insieme
coi volti familiari che oggi sperde
non più il sonno ma un'altra noia; accanto
ai muri antichi, ai lidi, alla tartana
che imbarcava
tronchi di pino a riva ad ogni mese,
al segno del torrente che discende
ancora al mare e la sua via si scava.

sigur ca ziua, iar memoria
le crește în sine, ele doar rămase vii
dintr-o viață trecută în pământ, împreună
cu chipurile familiare pe care azi
nu le mai pierde somnul ci, ci o altă plictiseală;
lângă vechile ziduri, maluri, sau tartana
care îmbarcă pe apă
trunchiuri de pîn în fiecare lună,
la semnul torentului ce coboară
încă spre mare și calea lui și-o sapă.

KEEPSAKE

Fanfan ritorna vincitore; Molly
si vende all'asta: frigge un riflettore.
Surcouf percorre a grandi passi il cassero,
Gaspard conta denari nel suo buco.
Nel pomeriggio limpido è discesa
la neve, la Cicala torna al nido.
Fatinitza agonizza in una piega
di memoria, di Tonio resta un grido.
Falsi spagnoli giocano al castello
i Briganti; ma squilla in una tasca
la sveglia spaventosa.
Il Marchese del Grillo è rispedito
nella strada; infelice Zeffirino
torna commesso; s'alza lo Speciale
e i fulminanti sparano sull'impiantito.
I Moschettieri lasciano il convento,
Van Schlisch corre in arcioni, Takimini
si sventola, la Bambola è caricata.
(Imary torna nel suo appartamento).
Larivaudière magnetico, Pitou
giacciono di traverso. Venerdì
sogna l'isole verdi e non danza più.

Fanfan revine învingător; Molly
se vinde la licitație: sfârâie un reflector.
Surcouf străbate cu pași mari coverta,
Gaspard numără bani în vizuină.
În limpedea amiază a căzut
neaua, se-ntoarce Greierele în culcuș
Fatinitza agonizează într-o cută
a memoriei, din Tonio rămâne un strigăt.
Falși spanioli în mănăstire joacă
„Hoții”; dar sună într-un buzunar uitat
însălmântatul ceas deșteptător.
Marchizul de Lăcustă-i trimis iar
în stradă; nefericitul Zeffirino
se-ntoarce băiat de prăvălie; Spițerul se scoală
și capsele în podele explodează.
Din mănăstire pleacă mușchetarii,
Van Schlisch gonește în șa, Takimini
își face vânt; Păpușa e-ncărcată
(Imăry se-ntoarce în apartament),
Larivaudière, magnetic, și Pitou
de-a curmezișul zac. Vineri visează
insule verzi și nu mai dansează.

La rondine vi porta
fili d'erba, non vuole che la vita passi.
Ma tra gli argini, a notte, l'acqua morta
ignora i sassi.
Sotto le torce fumicose sbanda
sempre qualche ombra sulle prode vuote.
Nel cerchio della piazza una sarabanda
s'agita al mugghio dei batelli a ruote.

Acolo rîndunica poartă
fire de iarbă, nu vrea viața să se treacă.
Ci între zăgazuri, noaptea, apa moartă
istovește piatra seacă.

Sub torțe fumegoase stă răzleață
mercu vreo umbră pe-ale apei laturi.

O sarabandă se agită-n piață
în mugetul vaporului cu zbaturi.

Fra il tonfo dei marroni
e il gemito del torrente
che uniscono i loro suoni
è sita il cuore.

Precoce inverno che borea
abbrividisce. M'affaccio
sul ciglio che scioglie l'albore
del giorno nel ghiaccio.

Marmi, rameggi –
c ad uno scrollo giù
foglie a èlice, a freccia,
nel fossato.

Passa l'ultima greggia nella nebbia
del suo fiato.

Între bufnetul castanelor pe sol
și geamătul de undă repezită
ce-și unesc sunetele în ocol
inima ezită.

Precoce iarnă cu florii
de nordic vânt. Mă arăt
pe geana ce dezleagă zorii
zilei în omăt.

Marmuri, araci –
și la o clătinare curg
frunzele în elice, în săgeată,
deasupra șanțului.

Agale
ultima turmă trece în ceața
suflării sale.

su cui discende la primavera lunare
e nimba di candore ogni frastaglio,
schianti di pigne, abbaglio
di reti stese e schegge,

ritornerà ritornerà sul gelo
la bontà d'una mano,
varcherà il cielo lontano
la ciurma luminosa che ci saccheggia.

peste care coboară primăvara lunară
nimbând cu candoare orice creștătură,
geamăt de pini, orbire dură
de plase-ntinse și de așchii-nadă,

va reveni va reveni pe ger
bunătatea unei mâini,
va traversa îndepărtatul cer
banda luminoasă ce ne pradă.

Il convento barocco
di schiuma e di biscotto
adombrava uno scorcio d'acque lente
e tavole imbandite, qua e là sparse
di foglie e zenzero.

Emerse un nuotatore, sgrondò sotto
una nube di moscerini,
chiese del nostro viaggio,
parlò a lungo del suo d'oltre confine.

Additò il ponte in faccia che si passa
(informò) con un soldo di pedaggio.
Salutò con la mano, sprofondò,
fu la corrente stessa...

Ed al suo posto,
battistrada balzò da una rimessa
un bassotto festoso che latrava,

fraterna unica voce dentro l'afa.

Mânăstirca barocă
de spumă și cărămidă arsă
umbrea o răstoacă de ape încete
și mese așternute, pătate pe alocuri
cu frunze și ghimbir.

Leși din apă un înotător, se scutură
într-un nor de musculițe,
ne întrebă încotro ne e drumul,
vorbi mult despre al său, peste hotar.

Arătă spre podul din față care poate
fi traversat (informă) plătind o mică taxă.
Salută cu un braț, se scufundă,
fu unda însăși...

Și, de la postul său
deschizător de drum, dintr-un șopron
sări un șoricar lătrând cu fală,

el singur glas frățesc în zăpușeală.

... rotto il colmo sull'ansa, con un salto
 il Volturmo calò, giallo, la sua
 piena tra gli scopeti, la disperse
 nelle crete. Laggiù si profilava
 mobile sulle siepi un postiglione,
 e apparì su cavalli,
 in una scia di polvere e sonagli.
 Si arrestò pochi istanti, l'equipaggio
 dava scosse, d'attorno volitavano
 farfalle minutissime. Un furtivo
 raggio incendiò di colpo il sughereto
 scotennato, a fatica ripartiva
 la vettura: e tu in fondo che agitavi
 lungamente una sciarpa, la bandiera
 stellata!, e il fiume ingordo s'insabbiava.

... rupt vârful în meandă, cu un salt,
Vulturul își slăbi, galben, revărsarea
prin crânguri, o risipi în
argile. Jos, se profila
înaintând prin gardurile vîi un poștalion
și se iviră caii,
Într-un nor de praf și zurgălăi.
Se opri câteva clipe, echipajul
se smucea, fâlfâiau împrejur
minusculi fluturi. O fugară
rază de soare incendie deodată crângul
golaș, anevoie se urnea din nou
trăsura, și tu în spate cum agitai
îndelung o eșarfă, steagul
înstelat, și râul lacom se împotmolea.

Non il grillo ma il gatto
del focolare
or ti consiglia, splendido
lare della dispersa tua famiglia.
La casa che tu rechi
con te ravvolta, gabbia o cappelliera?
sovrasta i ciechi tempi come il flutto
arca leggera — e basta al tuo riscatto.

Nu greierul, ci motanul
de lângă vatră
îți este sfetnic acum, splendid lar
al risipitei tale familii.
Casa pe care o duci
cu tine înfășurată, cușcă ori cutie
de păsări?, domină timpul orb, cum o arcă
ușoară valul – și-i de-ajuns pentru răscumpărarea ta.

I

Fu dove il ponte di legno
mette a porto Corsini sul mare alto
e rari uomini, quasi immoti, affondano
o salpano le reti. Con un segno
della mano additavi all'altra sponda
invisibile la tua patria vera.
Poi seguimmo il canale fino alla darsena
della città, lucida di fuliggine,
nella bassura dove s'affondava
una primavera inerte, senza memoria.

E qui dove un'antica vita
si screzia in una dolce
ansietà d'Oriente,
le tue parole iridavano come le scaglie
della triglia moribonda.

La tua irrequietudine mi fa pensare
agli uccelli di passo che urtano ai fari
nelle sere tempestose:
è una tempesta anche la tua dolcezza,
turbina e non appare,
e i suoi riposi sono anche più rari.

S-a întâmplat acolo unde puntea
de lemn iese-n larg la Porto Corsini
și oameni rari, aproape nemișcați, scufundă
ori scot din valuri plase. Cu un semn
tu arătai pe malul celălalt
nevăzută patria ta adevărată.
Apoi urmarăm canalul până-n rada
orașului, lucioasă de funingine
în lunca unde se scufunda
o primăvară inertă, fără memorie.

Și aici unde o viață străveche
bălțește pământul într-o dulce
neliniște de Orient,
cuvintele tale iradiau ca solzii
unei mrețe muribunde.

Frământarea ta îmi aduce în gând
păsările migratoare izbindu-se de faruri
în nopțile furtunoase:
o furtună e și blândețea ta,
se învâlburează fără să apară,
momentele de tihnă sunt și mai rare.

Non so come stremata tu resisti
in questo lago
d'indifferenza ch'è il tuo cuore; forse
ti salva un amuleto che tu tieni
vicino alla matita delle labbra,
al piumino, alla lima: un topo bianco,
d'avorio; e così esisti!

II

Ormai nella tua Carinzia
di mirti fioriti e di stagni,
china sul bordo sorvegli
la carpa che timida abbocca
o segui sui tigli, tra gl'irti
pinnacoli le accensioni
del vespro e nell'acque un avvampo
di tende da scali e pensioni.

La sera che si protende
sull'umida conca non porta
col palpito dei motori
che gemiti d'ocche e un interno
di nivee maioliche dice
allo specchio annerito che ti vide
diversa una storia di errori
imperturbati e la incide
dove la spugna non giunge.
La tua leggenda, Dora!
Ma è scritta già in quegli sguardi
di uomini che hanno fedine
altere e deboli in grandi

Nu știu cum istovită mai rezisti
în acest lac
de indiferență care-î inima ta;
te salvează, poate, o amuletă pe care
o ții lângă rujul de buze, lângă
pudrieră și pila de unghii: un șoarece
de fildeș alb; și astfel existi!

II

Acum în Carintia ta
cu mirți înflorind și cu bălți,
pe mal aplecată veghezi
la crapul ce mușcă timid
ori urmărești printre tei
printre acoperișurile ascuțite
reflexele chindiei și-n ape răsfrângeri
de marchize pe scări și hoteluri.

Scara ce lent se întinde
pe umeda vale aduce
cu spasmul motoarelor doar
țipăt de găște, și-un duh
lăuntric de ninse majolici
îi spune oglinzii înnegrite ce-ți știe
chipul trecut o poveste
de calme erori, și o sapă
unde nu ajunge buretele.
Legenda ta, Dora!
Dar scrisă e în căutăturile
Bărbaților cu favoriți
mândri și slabi în portrete

ritratti d'oro e ritorna
ad ogni accordo che esprime
l'armonica guasta nell'ora
che abbuia, sempre più tardi.

È scritta là. Il sempreverde
alloro per la cucina
resiste, la voce non muta,
Ravenna è lontana, distilla

veleno una fede feroce.
Che vuole da te? Non si cede
voce, leggenda o destino...
Ma è tardi, sempre più tardi.

masive de aur, ea revine
la orice acord ce-l exprimă
armonica ruptă în ceasul
de umbră tot mai târziu.

E scrisă acolo. Veșnic-verdele
laur de bucătărie
rezistă, vocea nu se preschimbă,
Ravenna e departe, strecoară

venin o credință feroce.
Ce vrea de la tine? Nu cedezi
glasul, legenda ori soarta...
Dar e târziu, tot mai târziu.

L'ACCELERATO

Fu così, com'è il brivido
pungente che trascorre
i sobborghi e solleva
alle aste delle torri
la cenere del giorno,
com'è il soffio
piovorno che ripete
tra le sbarre l'assalto
ai salici reclinati —
fu così e fu tumulto nella dura
oscurità che rompe
qualche foro d'azzurro finché lenta
appaia la ninfale
Entella che sommessa
rifluisce dai cieli dell'infanzia
oltre il futuro —
poi vennero altri liti, mutò il vento,
crebbe il bucato ai fili, uomini ancora
uscirono all'aperto, nuovi nidi
turbarono le gronde —
fu così,
rispondi?

A fost așa, ca vârtejul
întepător ce străbate
mahalalele și
urcă în vârful de turnuri
cenușa unei zile,
ori ca suflarea
de ploaie ce repetă
prin nuiele asaltul
în sălcii plecate –
a fost așa și-a fost zbucium în dura
întunecime ce rupe
câte o spărtură de azur ca să
apară lin Entella,
cea asemenea nimfelor, ca
plutind din cerul copilăriei
până dincolo de viitor –
veniră apoi alte maluri, vântul
se schimbă, pe frânghii
rufe se înmulțiră, iarăși oameni
ieșiră la aer, cuiburi noi
tulburară streșinile scunde –
a fost așa?
răspunde?

Lo sai: debbo riperderti e non posso.
Come un tiro aggiustato mi sommuove
ogni opera, ogni grido e anche lo spiro
salino che straripa
dai moli e fa l'oscura primavera
di Sottoripa.

Paese di ferrame e alberature
a selva nella polvere del vespro.
Un ronzio lungo viene dall'aperto,
strazia com'unghia i vetri. Cerco il segno
smarrito, il pegno solo ch'ebbi in grazia
da te.
E l'inferno è certo.

MOTETE

Știi: trebuie să te pierd iar și nu pot.
Asemeni unui tir precis mă mișcă
fiece operă, țipăt, chiar și duhul
salin care se revarsă-n clipa
aceasta din diguri și înnegurează primăvara
la Sottoripa.

Sat de fierării și catarge
ca o pădure în praful amurgului.
Un zumzet lung pătrunde de-afară
și zgârie ca unghia pe geamuri. Caut semnul
rătăcit, singurul gaj ce mi-a rămas
de la tine.
Și iadul e cert.

Molti anni, e uno più duro sopra il lago
straniero su cui ardono i tramonti.

Poi scendesti dai monti a riportarmi
San Giorgio e il Drago.

Imprimerli potessi sul palvese
che s'agita alla frusta del grecale
in cuore... E per te scendere in un gorgo
di fedeltà, immortale.

Mulți ani, și încă unul mai dur încă
pe un lac străin în care ard apusuri.
Apoi ai coborât din munți readucându-i
pe Sfântul Gheorghe și Balaurul.

De-aș fi putut să-î tipăresc pe pavoazul
ce tremură în inimă când bate
vântul din Grecia... Și pentru tine să cobor într-un
adânc
de nemuritoare fidelitate.

Addii, fischi nel buio, cenni, tosse
e sportelli abbassati. È l'ora. Forse
gli automi hanno ragione. Come appaiono
dai corridoi, murati!

.....
Presti anche tu alla fioca
litania del tuo rapido quest'orrida
e fedele cadenza di carioca?

Rămasuri-bune, şuiere în beznă, semne, tuse
şi geamuri coborâte. Este ora. Poate
automatele au dreptate. Cum se-arată
din coridoarele zidite!

.....

Eşti luat şi tu de stinsa, echivoca
litanie a expresului, această hidoasă
şi credincioasă cadenţă de carioca?

La speranza di pure rivederti
m'abbandonava;

e mi chiesi se questo che mi chiude
ogni senso di te, schermo d'immagini,
ha i segni della morte o del passato
è in esso, ma distorto e fatto labile,
un *tuo* barbaglio.

(a Modena, tra i portici,
un servo gallonato trascinava
due sciacalli al guinzaglio).

* * *

Speranța de a te revedea totuși
mă părăsea;

și m-am întrebat dacă tot ce-mi închide
orice înțeles al tău, ecran
de imagini, are semnele morții sau ale
trecutului, e în el, dar strâmbă și nesigură
o nălucire *a ta*:

(la Modena, printre portice,
un servitor mult galonat trăgea
după el doi șacali în lesă).

Il saliscendi bianco e nero dei
balestrucci dal palo
del telegrafo al mare
non conforta i tuoi crucci su lo scalo
né ti riporta dove più non sei.

Già profuma il sambuco fitto su
lo sterrato; il piovasco si dilegua.
Se il chiarore è una tregua,
la tua cara minaccia la consuma.

În negru-alb hârjoane nebunești
de rîndunici în goană
din stâlpi de telegraf spre mare
nu-ți mîngâie mîhnirile în dană,
nici nu te poartă unde nu mai ești.

Peste șanț miresme dulci afumă
tufa de soc, aversa e în impas.
Dacă seninul este un răgaz
amenințarea ta scumpă îl consumă.

* * *

Ecco il segno; s'innerva
sul muro che s'indora:
un frastaglio di palma
bruciato dai barbagli dell'aurora.

Il passo che proviene
dalla serra sì lieve,
non è felpato dalla neve, è ancora
tua vita, sangue tuo nelle mie vene.

Iată semnul; se ramifică
pe zidul ce devine auriu:
un foșnet de palmier
ars de sclipirile zorilor.

Pasul care vine
din seră, atât de ușor,
nu-i plușat de nea, e încă
viața ta, sângele tău la mine-n vine.

* * *

Il ramarro, se scocca
sotto la grande fersa
delle stoppie —

la vela, quando flotta
e s'inabissa al salto
della rocca —

il cannone di mezzodì
più fioco del tuo cuore
e il cronometro se
scatta senza rumore —

.....
e poi? Luce di lampo
invano puo mutarvi in alcunché
di ricco e strano. Altro era il tuo stampo.

Gușterul zvâcnind orbește
sub marele bici
din miriști —

pânza când se pleoștește
și se scufundă la asaltul
fortăreței care-o pârljește —

tunul de la amiază
decât inima ta mai pierit
și cronometrul când
se declanșează neauzit —

.....

și apoi? Iată fulgerul, înaltul,
zadarnic vă preschimbă în ceva
bogat și straniu. Tiparul tău fu altul.

Perché tardi? Nel pino lo scoiattolo
batte la coda a torcia sulla scorza.
La mezzaluna scende col suo picco
nel sole che la smorza. È giorno fatto.

A un soffio, il pigro fumo trasalisce,
si difende nel punto che ti chiude.
Nulla finisce, o tutto, se tu folgore
lasci la nube.

De ce întârzii? În pin veverița
lovește cu torța cozii în scoarță.
Semiluna coboară cu tăișul
în soarele care o stinge. E zi deplină.

Leneșul fum tresare la o adiere,
mai dăinuie în punctul ce te-nchide.
Nimic nu se încheie, ori totul, dacă tu
lași norul, fulgere.

* * *

L'anima che dispensa
furlana e rigodone ad ogni nuova
stagione della strada, s'alimenta
della chiusa passione, la ritrova
a ogni angolo più intensa.

La tua voce è quest'anima diffusa.
Su fili, su ali, al vento, a caso, col
favore della musa o d'un ordegno
ritorna lieta o triste. Parlo d'altro,
ad altri che t'ignora e il suo disegno
è là che insiste *do re la sol sol...*

Sufletul ce împarte
arii din Friuli și Provența cu fiecare
anotimp al drumului, se hrănește
cu o închisă patimă, o află la-ntâmplare
cum, pretutindeni, mai aprig arde.

Glasul tău e acest suflet risipit
pe fire, pe aripi, pe vânt, la întâmplare,
cu ajutorul muzei sau al unei
scule, se întoarce trist ori vesel. Vorbesc
de altceva, cu altcineva ce te ignoră iar desenul său
stăruie acolo *do re la sol sol...*

Ti libero la fronte dai ghiaccioli
che raccogliesti traversando l'alte
nebulose; hai le penne lacerate
dai cicloni, ti desti a soprassalti.

Mezzodì: allunga nel riquadro il nespolo
l'ombra nera, s'ostina in cielo un sole
freddoloso; e l'altre ombre che scantonano
nel vicolo non sanno chei sei qui.

Fruntea ți-o eliberez de ținuturii
închegați când străbăteai înalte
nebuloase; ai aripile sfâșiate
de cicloane, ieși tresărind din somn.

E amiază: în curte moșmonul își lungește
umbra neagră, se îndârjește-n cer un soare
friguros; iar celelalte umbre ce trec colțul
uliței nu știu că ești aici.

* * *

La gondola che scivola in un forte
bagliore di catrame e di papaveri,
la subdola canzone che s'alzava
da masse di cordame, l'altre porte
rinchiuse su di te e risa di maschere
che fuggivano a frotte —

una sera tra mille e la mia notte
è più profonda! S'agita laggiù
uno smorto groviglio che m'avviva
a stratti e mi fa eguale a quell'assorto
pescatore d'anguille dalla riva.

Gondola lunecând prin calde
reflexe de catran și mac, cântarea
înșelătoare ce suia din masa
cordajelor, și porțile înalte
închise peste tine și râs de măști
care goneau în pâlcuri —

o scară între o mie iar noaptea mea
e mai adâncă! Se agită jos
un palid ghem ce mă însuflețește,
treptat, egal mă face cu acel absorbit
pescar de țipari de pe mal.

* * *

Infuria sale o grandine? Fa strage
di campanule, svelle la cedrina.
Un rintocco subacqueo s'avvicina,
quale tu lo destavi, e s'allontana.

La pianola degl'inferi, da sé
accelera i registri, sale nelle
sfere del gelo... — brilla come te
quando fingevi col tuo trillo d'aria
Lakmé nell'Aria delle Campanelle.

Bântuie sare ori grindină? Un măcel
prin campanule, lămâița se-ncovoiaie.
Subacvatică se aproprie o bătaie,
așa cum o trezeai, se îndepărtează.

Pianola din adâncuri, de la sine,
registrele-și accelerează, urcă. Acum e
în sferile de ger... — lucește ca și tine
când imitai, cu trilul tău,
Aria Clopoștelor din *Lakmé*.

Al primo chiaro, quando
subitaneo un rumore
di ferrovia mi parla
di chiusi uomini in corsa
nel traforo del sasso
illuminato a tagli
da cieli ed acque misti;

al primo buio, quando
il bulino che tarla
la scrivania rafforza
il suo fervore e il passo
del guardiano s'accosta:
al chiaro e al buio, soste ancora umane
se tu a intrecciarle col tuo refe insisti.

La prima lumină, când
neașteptat un uruit
de tren îmi vorbește despre
oameni închiși în goană
prin tunelul de piatră
iluminat pe muchii
de ceruri și de ape amestecate;

la primul întuneric, când
dăltița care roade
în masa mea de scris
sporește în râvnă, și pasul
cantonierului se apropie:
în lumină și în beznă, opriri încă umane
când tu stăruie să le-implețești cu fir de in.

Il fiore che ripete
dall'orlo del burrato
non scordarti di me,
non ha tinte più liete né più chiare
dello spazio gettato tra me e te.

Un cigolio si sferza, ci discosta,
l'azzurro pervicace non ricompare.
Nell'afa quasi visibile mi riporta all'opposta
tappa, già buia, la funicolare.

Floarea ce repetă
pe buza prăpastiei
nu mă uita,
n-are culori mai vesele și mai clare
ca spațiul aruncat între mine și tine.

Un ciripit se înfiripă, ne desparte,
albastrul îndârjit nu mai apare.
În arșița aproape vizibilă
către popasul opus în întuneric,
mă poartă iar un teleferic.

La rana, prima a ritentar la corda
dello stagno che affossa
giunchi e nubi, stormire dei carrubi
conserti dove spenge le sue fiaccole
un sole senza caldo, tardo ai fiori
ronzio di coleotteri che suggono
ancora linfe, ultimi suoni, avara
vita della campagna. Con un soffio
l'ora s'estingue; un cielo di lavagna
si prepara a un irrompere di scarni
cavalli, alle scintille degli zoccoli.

Broasca înainte de-a încerca iar
coarda bălții, care îngroapă
trestii și nori, foșnete de roșcovi
împlețiți acolo unde-și risipește flăcăruile
un soare fără căldură, târziu pentru flori
zumzet de coleoptere care sug
încă limfă, ultime sunete, avară
viață de câmpie. Cu un suflu
ora se stinge; un cer de ardezie
se pregătește de o irupere de slabi
cai, după scânteile copitelor.

* * *

Non recidere, forbice, quel volto,
solo nella memoria che si sfolla,
non far del grande suo viso in ascolto
la mia nebbia di sempre.

Un freddo cala... Duro il colpo svetta.
E l'acacia ferita da sé scrolla
il guscio di cicala
nella prima belletta di Novembre.

Foarfece, nu tăia acel chip
singur în memoria rărită,
nu înconjura obrazul său în ascultare
cu ceața mea dintotdeauna.

Se lasă frigul... Lovitura scurt retează.
Rănit, salcâmul năruie din sine
cuibul de greier
în cel dintâi noroi al lui Noiembrie.

La canna che dispiuma
mollemente il suo rosso
flabello a primavera;
la rèdola nel fosso, su la nera
correntia sorvolata di libellule;
e il cane trafelato che rincasa
col suo fardello in bocca,

oggi qui non mi tocca riconoscere;
ma là dove il riverbero più cuoce
e il nuvolo s'abbassa, oltre le sue
pupille ormai remote, solo due
fasci di luce in croce.

E il tempo passa.

Trestia ce-și despoaie
primăvara
molatic, roșul evantai;
făgașul din canal, în neagra
albie cu libelule ce zboară deasupra;
și câinele ce găfâie spre casă
cu un pachet în bot;

azi n-are rost să le mai recunosc aici;
ci acolo unde răsfrângerea luminii
doare și norii coboară
peste pupilele sale acum depărtate, doar două
mănunchiuri strălucind în cruce.

Și vremea trece.

... ma così sia. Un suono di cornetta
dialoga con gli sciami del querceto.
Nella valva che il vespero riflette
un vulcano dipinto fuma lieto.

La moneta incassata nella lava
brilla anch'essa sul tavolo e trattiene
pochi fogli. La vita che sembrava
vasta è più breve del tuo fazzoletto.

... dar fie-aşa. Un sunet de trompetă
 dialoghează cu un stejăriş.
 În scoica ce amurgul îl repetă
 fumegă un pictat vulcan, picziş.

Moneda îngropată-n lava grea
 pe masă arde, şi reţine, pale,
 câteva foi. Mai scurtă-i viaţa, ce părea
 vastă, ca freamătul batistei tale.

LA CASA DEI DOGANIERI

Tu non ricordi la casa dei doganieri
sul rialzo a strapiombo sulla scogliera:
desolata t'attende dalla sera
in cui v'entrò lo sciame dei tuoi pensieri
e vi sostò irrequieto.

Libeccio sferza da anni le vecchie mura
e il suono del tuo riso non è più lieto:
la bussola va impazzita all'avventura
e il calcolo dei dadi più non torna.
Tu non ricordi; altro tempo frastorna
la tua memoria; un filo s'addipana.

Ne tengo ancora un capo; ma s'allontana
la casa e in cima al tetto la banderuola
affumicata gira senza pietà.
Ne tengo un capo; ma tu resti sola
né qui respiri nell'oscurità.

Oh l'orizzonte in fuga, dove s'accende
rara la luce della petroliera!
Il varco è qui? (Ripullula il frangente
ancora sulla balza che scoscende...)
Tu non ricordi la casa di questa
mia sera. Ed io non so chi va e chi resta.

Nu-ți amintești de casa vameșilor, ascunsă
pe muchia recifului spre valuri, dreaptă:
dezolată din seara aceea te așteaptă
de când mulțimea ta de gânduri o pătrunse
și-aici făcu neliniștit popas.

Furtuna ziduri vechi ia în șfichiuri, dură,
nu mai e vesel râsul tău de azi;
busola merge căpic spre aventură,
calculul zarurilor nu se mai întoarce.
Nu-ți amintești; alt timp memoria ți-o fură;
un fir se deapană – rază.

Mai țin unul din capete; dar se îndepărtează
iar casa, morișca ce-o zărești întâi,
înnegrită, pe-acoperiș se învârtc nemilos.
Mai țin un capăt; dar tu singură rămâi
și nu aici respiri în aerul întunecos.

Oh, orizontu-i goană, unde scapără
rară vreo lumină de petrolier!
Aici e trecerea? (Vin exoduri mari de apă
pe coama stâncilor ce crapă și se apără...)
Tu nu-ți mai amintești casa din această
seară a mea. Iar eu nu știu
cine se duce și cine adastă.

Sere di gridi, quando l'altalena
oscilla nella pergola d'allora
e un oscuro vapore vela appena
la fissità del mare.

Non più quel tempo. Varcano ora il muro
rapidi voli obliqui, la discesa
di tutto non s'arresta e si confonde
sulla proda scoscesa anche lo scoglio
che ti porto primo sull'onde.

Viene col soffio della primavera
un lugubre risucchio
d'assorbire esistenze; e nella sera,
negro vilucchio, solo il tuo ricordo
s'attorce e si difende.

S'alza sulle spallette, sul tunnel più lunge
dove il treno lentissimo s'imbuca.
Una mandria lunare sopraggiunge
poi sui colli, invisibile, e li bruca.

Seri de strigăte, când oscila
scrânciobul din umbrarul de atunci
și-un abur neguros voala abia
fixitatea mării.

Dus e acel timp. Trec astăzi peste zid
iuți zboruri oblice, căderea
tuturor lucrurilor nu se-oprește, se confundă
pe țărmul prăvălit până și stânca
ce te-a purtat întâi pe undă.

Vine cu adierea primăverii
o lugubră vâltoare
de absorbite vieți; și-n toiul serii,
volbură neagră, doar amintirea ta
se răsucesce și se apără.

Se înalță în țărm, poate un tunel
îndepărtat unde încetul tren se naște.
O turmă lunară se arată după el
pe dealuri, nevăzută, și le paște.

Un murmure; e la tua casa s'appanna
come nella bruma del ricordo –
e lacrima la palma ora che sordo
preme il distaccamento che ritiene
nell'afa delle serre anche le nude
speranze ed il pensiero che rimorde.

Por amor de la fiebre... mi conduce
un vortice con te. Raggia vermiglia
una tenda, una finestra si rinchiude.
Sulla rampa materna ora cammina,
guscio d'uovo che va tra la fanghiglia,
poca vita tra sbatter d'ombra e luce.

Strideva *Adios muchachos, compañeros*
de mi vida, il tuo disco dalla corte:
e m'è cara la maschera se ancora
di là dal mulinello della sorte
mi rimane il sobbalzo che riporta
al tuo sentiero.

Seguo i lucidi stroschi e in fondo, a nembi,
il fumo strascicato d'una nave.
Si punteggia uno squarcio...

Per te intendo
cio che osa la cicogna quando alzato
il volo della cuspide nebbiosa
rèmiga verso la Città del Capo.

Un murmur, și casa ta se înceteșcă
 ca în bruma amintirii —
 și lăcrimează palmierul când presimte
 azi, surd, ruina ce reține
 în zăduful serelor chiar goalele
 speranțe și gândul remușcării.

Por amor de la fiebre... mă poartă
 cu tine un vârtej. Roșu aprins se abate
 o perdea, se închide o fereastră.
 Umblă pe gheara mamei în clipa asta
 coaja de ou înaintând prin mâl, un strop
 de viață în zbaterea de umbră și lumină.

Țipa *Adios muchachos, compañeros*
de mi vida, discul tău în curte;
 și masca îmi e dragă dacă peste
 morișca soartei noastre scurte
 îmi mai rămâne saltul care duce
 la cărarea ta.

Urmez lucioase ropote și în fundal, ca nimburi,
 fumul târât de o navă.

O rană înțepă...

Pentru tine înțeleg
 tot ce cutează barza când plecată
 în zbor din cuspida cețoasă
 bate din aripi spre Orașul Capului.

Nel cielo della casa rigato
all'alba dal volo dritto delle pernici
il fumo delle mine s'inteneriva,
saliva lento le pendici a piombo.
Dal rostro del palabotto si convolsero
le ondine trombettiere silenziose
e affondarono rapide tra le spume
che il tuo passo sfiorava.

Vedo il sentiero che percorsi un giorno
come un cane inquieto; lambe il fiotto,
s'inerpica tra i massi e rado strame
a tratti la scancella. E tutto è uguale.
Nella ghiaia bagnata s'arrovella
un'eco degli scrosci. Umido brilla
il sole sulle membra affaticate
dei curvi spaccapietre che martellano.

Polene che risalgono e mi portano
qualche cosa di te. Un tràpano incide
il cuore sulla roccia — schianta attorno
più forte un rombo. Brancolo nel fumo,
ma rivedo: ritornano i tuoi rari
gesti e il viso che aggiorna al davanzale, —
mi torna la tua infanzia dilaniata
dagli spari!

În cerul carierei dungat în zori
de zborul drept al potârnicilor
fumul minclor se îmblânzea,
leneș suind prăpăstiosul povârniș.
Din rostrul pajiștei se întoarseră
undinele cu trâmbiță, tăcute,
și se-afundară iuți printre spumele
pe care pasul tău le înfiora.

Zăresc poteca ce-o urmam cândva
ca un câine neliniștit: linge unda,
se cațără printre stânci și iarba rară
o râcăie ades. Egal e totul.
Pe prundul umed bântuie
ecoul unor ruperi. Umed strălucește
soarele pe membrele istovite
ale spărgătorilor de piatră, încovoiați.

Sculptate prore care suie îmi aduc
ceva din tine. Un sfredel scrie
pe rocă inima – împrejur se sparge
un bubuit. Șovăi prin fum,
dar revăd: se întorc rarele tale
gesturi și chipul luminat de zori în geam –
îmi revine copilăria ta sfâșiată
de detunăturil

„Dio salvi il Re” intonano le trombe
da un padiglione eretto su palafitte
che aprono il varco al mare quando sale
a distruggere peste
umide di cavalli sulla sabbia
del litorale.

Freddo un vento m'investe
ma un guizzo accende i vetri
e il candore di mica delle rupi
ne risplende.

Bank Holiday... Riporta l'onda lunga
della mia vita
a striscio, troppo dolce sulla china.
Si fa tardi. I fragori si distendono,
si chiudono in sordina.

Vanno su sedie a ruote i mutilati,
li accompagnano cani dagli orecchi
longhi, bimbi in silenzio o vecchi. (Forse
domani tutto parrà un sogno.)

E vieni

Tu pure voce prigioniera, sciolta
anima ch'è smarrita,
voce di sangue, persa e restituita
alla mia sera.

„Doamne, mântuie-l pe rege”, intonează trompetele
 dintr-un pavilion suit pe palafite
 ce lasă cale mării când ea urcă
 și surpă
 umede urme de cai în nisipul
 litoralului.

Rece un vânt mă înconjoară,
 dar un licăr aprinde geamurile
 și candoarea de mică a pantelor
 strălucește.

Bank Holiday... Readuce unda lungă
 a vieții mele,
 târâș, prea dulce pe colină.
 E târziu. Huruitul se întinde,
 se închide în surdină.

Pe scaune cu roți vin mutilați,
 câini îi însoțesc cu lungi urechi,
 copii tăcuți, bătrâni. (Poate că
 totul va părea mâine un vis.)

Ci vino

și tu, glas prizonier, tu, suflet
 descătușat care te-ai rătăcit,
 tu glas al sângelui, pierdut și regăsit
 de scara mea.

Come lucente muove sui suoi spicchi
la porta di un albergo
– risponde un'altra e le rivolge un raggio –
m'agita un carosello che travolge
tutto dentro il mio giro; ed io in ascolto
(mia patria!) riconosco il tuo respiro,
anch'io mi levo e il giorno è troppo folto.

Tutto apparirà vano: anche la forza
che nella sua tenace ganga aggrega
i vivi e i morti, gli alberi e gli scogli
e si svolge da te, per te. La festa
non ha pietà. Rimanda
il suo scroscio la banda, si dispiega
nel primo buio una bontà senz'armi.

Vince il male... La ruota non s'arresta.

Anche tu lo sapevi, luce-in-tenebra.

Nella plaga chi brucia, dove sei
scomparsa al primo delle campane, solo
rimane l'acre tizzo che già fu

Bank Holiday.

Cât de lucioasă în țâțâni se mișcă
ușa unui hotel
– răspunde o alta și-i întoarce o rază –
mă clatină un carusel ce răsuște
totul în goana lui; iar eu ascult
(„patria mea”) și-ți recunosc suflarea,
mă înalț și eu, prea deasă este ziua.

Zadarnic totul va părea; chiar forța
care în ganga ci puternică agregă
vii și morți, stâncile, copacii
desprinsă de tine, pentru tine. Sărbătoarea
nu cunoaște mila. Își amână zarva
această fanfară, se desfoaic
când cade scara o bunătate fără arme.

Învinge răul... Roata nu se oprește.

Și tu o știi, luminează-în-întuneric.

Pe plaja arzătoare, unde
ai dispărut odată cu prima bătaie de clopot,
rămâne doar asprul tăciune care-a fost
Bank Holiday.

CORRISPONDENZE

Or che in fondo un miraggio
di vapori vacilla e si disperde,
altro annunzia, tra gli alberi, la squilla
del picchio verde.

La mano che raggiunge il sottobosco
e trapunge la trama
del cuore con le punte dello strame,
è quella che matura incubi d'oro
a specchio delle gore
quando il carro sonoro
di Bassareo riporta folli mugholi
di arieti sulle toppe arse dei colli.

Torni anche tu, pastora senza greggi,
e siedì sul mio sasso?
Ti riconosco; ma non so che leggi
oltre i voli che svariano sul passo.
Lo chiedo invano al piano dove una bruma
è sì tra baleni e spari su sparsi tetti,
alla febbre nascosta dei diretti
nella costa che fuma.

Acum când în fundal un miraj
de aburi șovăie și e-n risipă
vestește altceva, prin arbori, toaca
ciocănitorii verde la aripă.

Mâna care se întinde sub arbuști
și împunge urzeala
inimii cu vârful ierbii,
e aceea care coace coșmare de aur
în oglinda bălților senine,
când carul sonor
al lui Bassareo poartă vaietele nebune
de berbeci pe petecele arselor coline.

Revii și tu, păstoriță fără turme,
și șezi pe piatra unde stăruie eu?
Te recunosc, dar nu știu ce urme
citești prin zborurile împletite-n defileu.
Întreb zadarnic șesul unde o ceață zăbovește
între raze și detunături pe rarele acoperișe,
febra ascunsă a lungilor accelerate
pe coasta care aburește.

Felicità del sùghero abbandonato
alla corrente
che stempra attorno i ponti rovesciati
e il plenilunio pallido nel sole:
barche sul fiume, agili nell'estate
e un murmure stagnante di città.
Segui coi remi il prato se il cacciatore
di farfalle vi giunge con la sua rete,
l'alberaia sul muro dove il sangue
del drago si ripete nel cinabro.

Voci sul fiume, scoppi dale rive,
o ritmico scandire di piroghe
nel vespero che cola
tra le chiome dei noci, ma dov'è
la lenta processione di stagioni
che fu un'alba infinita e senza strade,
dov'è la lunga attesa e qual è il nome
del vuoto che ci invade.

Il sogno è questo: un vasto,
interminato giorno che rifonde
tra gli argini, quasi immobile, il suo bagliore
e ad ogni svolta il buon lavoro dell'uomo,
il domani velato che non fa orrore.
E altro ancora era il sogno, ma il suo riflesso
fermo sull'acqua in fuga, sotto il nido

BARCI PE MARNA

Fericire a trunchiului de plută abandonat
curentului
care se domolește lângă podurile prăbușite
și luna plină palidă la soare:
bărci pe fluviu, sprintene în vară
și un murmur stagnant de oraș.
Urmezi cu vâslele fâneța unde ajunge
cu plasa lui vânătorul
de fluturi, iedera pe zidul unde sângele
dragonului se tălmăcește în cimbru.

Voci peste râu, detunături pe maluri
ori ritmica scandare de piroge
în amurgul filtrându-se
prin coamele de nuci, dar unde-i
procesiunea anotimpurilor lentă
în chip de zori fără sfârșit și fără drumuri,
unde e lunga așteptare și care-i numele
golului ce ne pătrunde?

Acesta este visul: vastă
nesfârșită zi care-și răsfrânge
lucirea, parcă imobilă, între diguri
la coturi munca bună a omului,
un mâine sub vâl care nu îngrozește.
Și altul încă era visul, dar ogîndirea lui
fermă pe apele în fugă, pe sub cuibul

del pendolino, aereo e inaccessibile,
era silenzio altissimo nel grido
concorde del meriggio ed un mattino
più lungo era la sera, il gran fermento
era grande riposo.

Qui... il colore
che resiste è del topo ha saltato
tra i giunchi o col suo spruzzo di metallo
velenoso, lo storno che sparisce
tra i fumi della riva.

Un altro giorno,
ripeti – o che ripeti? E dove porta
questa bocca che brùlica in un getto
solo?

La sera è questa. Ora, possiamo
scendere fino a che s'accenda l'Orsa.

(Barche sulla Marna, dominicali, in corsa
Nel dì della tua festa).

de pițigoi, acrian, înaccessibil,
era tăcere mult înaltă în țipătul
armonic al amiezii și o dimineată
mai lungă era seara, marele ferment
era odihna.

Aici... culoarea
care rezistă e a șoarecelui ce-a țâșnit
prin trestii sau, cu bura sa metalică,
înveninată, graurul ce pierе
în fumul de pe maluri.

O altă zi,
repeți – sau ce repeți? Și unde duce
această gură forfotind de-o singură
risipă?

Seara e aceasta. Acum putem
Pluti la vale până se-aprindc Marca Ursă.

(Bărci pe Marna, duminicale, în cursă
de ziua sărbătorii tale.)

DA LA BUFERA E ALTRO
(1940-1954)

LA BUFERA

*Les princes n'ont point d'yeux pour voir ces grandes merveilles,
Leurs mains ne servent plus qu'à nous persécuter...*
(Agrippa D'Aubigné, *A Dieu*)

La bufera che sgronda sulle foglie
dure della magnolia i lunghi tuoni
marzolini e la grandine,
(i suoni di cristallo nel tuo nido
notturno ti sorprendono, dell'oro
che s'è spento sui mogani, sul taglio
dei libri rilegati, brucia ancora
una grana di zucchero nel guscio
delle tue palpebre)

il lampo che candisce
alberi e muro e li sorprende in quella
eternità d'istante — marmo manna
e distruzione — ch'entro te scolpita
porti per tua condanna e che ti lega
più che l'amore a me, strana sorella, —

e poi lo schianto rude, i SISTRI, il fremere
dei tamburelli sulla fossa fuia,
lo scalpicciare del fandango, e sopra

DIN FURTUNA ȘI ALTE POEME
(1940-1954)

FURTUNA

*Les princes n'ont point d'yeux pour voir ces grandes merveilles,
Leurs mains ne servent plus qu'à nous persécuter...*
(Agrippa D'Aubigné, *À Dieu*)

Furtuna în suvoaic peste frunzele
rigide ale magnoliei și tunetele lungi
de martie și grindina
(în cuibul tău de noapte, te surprind
cristalele de sunete, din aurul
stins pe mahon, pe muchii de volume
legate, arde încă o fărâmbă
de zahăr în cochilia
pleoapelor tale)

fulgerul împietrește în candel arbori
și ziduri, și îi surprinde în acea
eternitate a clipei – mană, marmură
și nimicire – pe care tu o porți
sculptată în tine drept osândă, ca
te leagă de mine, soră stranie, mai mult
decât iubirea însăși –

și apoi brutalul plesnet, sistrii, răpăitul
de tamburine pe ascunsă groapă,
târâșul de fandango, și deasupra

qualche gesto che annaspa...

Come quando

ti rivolgesti e con la mano, sgombra
la fronte dalla nube dei capelli,

mi salutasti – per entrar nel buio.

vreun gest ce bâjbâie...

Ca și atunci
când te-ai întors spre mine și cu mâna
din norul coamei dezvelindu-ți fruntea

m-ai salutat – pentru-a intra în beznă.

LUNGOMARE

Il soffio cresce, il buio è rotto a squarci,
e l'ombra che tu mandi sulla fragile
palizzata s'arricia. Troppo tardi

se vuoi esser te stessa! Dalla palma
tonfa il sorcio, il baleno è sulla miccia,
sui lunghissimi cigli del tuo sguardo.

Se întetește briza, întunericul
e rupt în fâșii, iar umbra ta pe gardul
fragil se zgribulește. Prea târziu

de vrei să fii tu însăși! Din palmier
bufnește șoarecele, fulgerul clipește
pe genele prelungi ale privirii tale.

Per un formicolio d'albe, per pochi
fili su cui s'impigli
il fiocco della vita e s'incollani
in ore e in anni, oggi i delfini a coppie
capriolano coi figli? Oh ch'io non oda
nulla di te, ch'io fugga dal bagliore
dei tuoi cigli. Ben altro è sulla terra.

Sparir non so né riaffacciarmi; tarda
la fucina vermiglia
della notte, la sera si fa lunga,
la preghiera è supplizio e non ancora
tra le rocce che sorgono t'è giunta
la bottiglia dal mare. L'onda, vuota,
si rompe sulla punta, a Finisterre.

Prin mișunarea unor nori, prin rare
fire în care să se prindă
țesutul vieții și să se înșire
în ore și în ani, azi perechi – delfinii
cu puii lor în salturi se perindă? Oh, să n-aud
nimic de tine și să fug din zarea
genelor tale. Altfel e pe lume.

Să pier nu știu, nici să apar din nou; târzie
e forja sângerie
a nopții, scara se lungește,
tortură-i rugăciunea și încă
printre goale stânci nu ți-a ajuns
pe mare sticla. Valul se sfărâmă, gol,
pe promontoriul înalt, la Finister.

Il canto delle strigi, quando un iride
con intermessi palpiti si stinge,
i gemiti e i sospiri
di gioventù, l'errore che recinge
le tempie e il vago orror dei cedri smossi
dall'urto della notte – tutto questo
puo ritornarmi, traboccar dai fossi,
rompere dai condotti, farmi desto
alla tua voce. Punge il suono d'una
giga crudele, l'avversario chiude
la celata sul viso. Entra la luna
d'amaranto nei chiusi occhi, è una nube
che gonfia; e quando il sonno la trasporta
più in fondo, è ancora sangue oltre la morte.

Cântecul cucuvelelor, când un iris
cu întrerupte tremurări se stinge,
gemetele și suspinele
de tinerețe, eroarea ce împrejmuește
tâmpilele și vaga oroare a cedrilor zguduiți
de izbitura nopții – toate acestea
îmi pot reveni, pot deborda din șanțuri,
izbucni din conducte, mă pot trezi
la glasul tău. Împunge sunetul
de crudă gigă, adversarul își închide
obrazarul pe chip. Intră luna
de amarant în ochii închiși, e un nor
care se umflă; și când somnul o poartă
mai adânc, e încă sânge dincolo de moarte.

Come la scaglia d'oro che si spicca
dal fondo oscuro e liquefatta cola
nel corridoio dei carrubi ormai
isceletriti, così pure noi
persone separate per lo sguardo
d'un altro? È poca cosa la parola,
poca cosa lo spazio in questi crudi
noviluni annebbiati: ciò che manca,
e che ci torce il cuore e qui m'attarda
tra gli alberi, ad attenderti, è un perduto
senso, o il fuoco, se vuoi, che a terra stampi,
figure parallele, ombre concordi,
aste di un sol quadrante i nuovi tronchi
delle radure e colmi anche le cave
ceppaie, nido alle formiche. Troppo
straziato è il bosco umano, troppo sorda
quella voce perenne, troppo ansioso
lo squarcio che si sbioca sui nevati
gioghi di Lunigiana. La tua forma
passò di qui, si riposo sul riano
tra le nasse atterrate, poi si sciolse
come un sospiro, intorno — e ivi non era
l'orror che fiotta, in te la luce ancora
trovava luce, oggi non più che al giorno
primo già annotta.

Asemeni solzului de aur ce se rupe
din întuneric și lichefiat se scurge
prin coridorul roșcovilor scheletizați
acum, oare tot așa și noi
persoane separate pentru ochiul
cuiva? Nu are preț cuvântul
nici spațiul în aceste crude nopți
cu lună nouă înnorată; ce lipsește
și ne sucește inima și mă întârzie
aici printre copaci, în așteptarea ta, e un sens
pierdut ori focul, dacă vrei, ce aruncă
figuri paralele pe sol, umbre armonice,
limbi pe același cadran, noile trunchiuri
de prin poiene și culmi, chiar buturugile
aproape smulse, cuib pentru furnici. Pădurea
de oameni prea lovită e, prea surd
glasul peren, prea neliniștitoare
despicătura ce se cascade-n povârnișul
nins din Lunigiana. Forma ta
trecu pe-aici, se odihni pe mal
printre zvârlite vârșe, se topi
apoi ca un suspin, în jur – și nu era
acolo groaza unduind, lumina-n tine încă
afla lumină, astăzi nu ca în prima zi
se și înnoptează.

La tempesta di primavera ha sconvolto
l'ombrello del salice,
al turbine d'aprile
s'è impigliato nell'orto il vello d'oro
che nasconde i miei morti,
i miei cani fidati, le mie vecchie
serve – quanti da allora
(quando il salce era biondo e io ne stroncavo
le anella con la fionda) son calati,
vivi, nel trabocchetto. La tempesta
certo li riunirà sotto quel tetto
di prima, ma lontano, più lontano
di questa terra folgorata dove
bollono calce e sangue nell'impronta
del piede umano. Fuma il ramaiolo
in cucina, un suo tondo di riflessi
accentra i volti ossuti, i musì aguzzi
e li protegge in fondo la magnolia
se un soffio ve la getta. La tempesta
primaverile scuote d'un latrato
di fedeltà la mia arca, o perduti.

Furtuna de primăvară a răscolit
umbrela salciei
în vârtejul de aprilie
s-a prins în crengile grădinii valul
de aur ce-mi ascunde morții,
câinii mei credincioși, bătrânele
slugi – câți de atunci
(când salcia era blondă și eu cu praștia
îi retezam inelele) s-au prăbușit,
de vii, în trapă. Sigur, vijelia
i-o aduna sub vechiul, cunoscutul
acoperiș, departe însă, mai departe
de-acest pământ mușcat de fulger, unde
sânge și var tot clocotesc în urma
tălpilor de om. În cuhnie aburește
polonicul, scoica lui cu lungi reflexe
chipuri osoase concentrează, boturi
mult ascuțite, și-n fundal magnolia
îi ocrotește când o suflă vântul. Vijelia
de primăvară arca mi-o lovește cu un lătrat
de devotament, o, pierduților!

Anche una piuma che vola può disegnare
la tua figura, o il raggio che gioca a rimpiattino
tra i mobili, il rimando dello specchio
di un bambino, dai tetti. Sul giro delle mura
strascichi di vapore prolungano le guglie
dei pioppi e giù sul trespolo s'arruffa il pappagallo
dell'arrotino. Poi la notte afosa
sulla piazzola, e i passi, e sempre questa dura
fatica di affondare per risorgere eguali
da secoli, o da istanti, d'incubi che non possono
ritrovare la luce dei tuoi occhi nell'antro
incandescente – e ancora le stesse grida e i lunghi
pianti sulla veranda
se rimbomba improvviso il colpo che t'arrossa
la gola e schianta l'ali, o perigliosa
annunziatrice dell'alba,
e si destano i chiostri e gli ospedali
a un lacerio di trombe...

Chiar și un fulg zburând îți poate desena
chipul, ori raza ce se joacă de-a v-ați ascuns
printre mobile, capriciul unci oglinzi
de copil peste acoperișe. Pe ocolul de ziduri
trec de aburi alungesc turlele plopilor
și jos se înfoaie pe crăcană papagalul
tocilarului. Apoi noaptea de zăduf
peste piață, și pașii răsunând, și veșnic această
trudă aspră de a ne scufunda pentru a răsări egali
de secole, ori de clipe, din coșmaruri ce nu pot
afla din nou lumina ochilor tăi în peștera
incandescentă – și iar aceleași strigăte și plânsetele
lungi pe verandă
când bubuie deodată lovitura care-ți înroșește
gâtul și sfărâmă aripile, o primejdioasă
vestitoare a zorilor,
și se trezesc mănăstirile și spitalele
la o sfâșiere de trâmbițe...

Se appari al fuoco (pendono
sul tuo ciuffo e ti stellano
gli amuleti)
due luci ti contendono
al borro ch'entra sotto
la volta degli spini.

La veste è in brani, i frùtici
calpesti rifavillano
e la gonfia peschiera dei girini
umani s'apre ai solchi della notte.

Oh non turbar l'immondo
vivagno, lascia intorno
le cataste brucianti, il fumo forte
sui superstiti!

Se rompi il fuoco (biondo
cinerei i capelli
sulla ruga che tenera
ha abbandonato il cielo)
come potra la mano delle sete
e delle gemme ritrovar tra i morti
il suo fedele?

De te arăși la foc (îți spânzură
de coamă și te înstelează
talismanele),
două lumini se luptă pentru tine
cu torentul ce pătrunde sub bolta spinilor.

Vestmântul e în zdrențe, arbuștii
călcați dau iar scânteii
și plinul heleșteu al mormolocilor
umani se deschide brazdelor nopții.

Oh, nu tulbura imundul
mal, lasă împrejur
grămezile arzânde, fumul tare
peste supraviețuitori!

Focul de-l rupi (blond
cenușiile fire
pe omida fragilă
care a părăsit cerul),
cum va putea mâna mățăsurilor
și a giuvaerelor să-l regăsească printre morți
pe credinciosul tău?

Ora che il coro delle coturnici
ti blandisce nel sonno eterno, rotta
felice schiera in fuga verso i clivi
vendemmiati del Mesco, or che la lotta
dei viventi più infuria, se tu cedi
come un'ombra la spoglia

(e non è un'ombra,
o gentile, non è ciò che tu credi)

chi ti proteggerà? La strada sgombra
non è una via, solo due mani, un volto,
quelle mani, *quel* volto, il gesto d'una
vita che non è un'altra ma se stessa,
solo questo ti pone nell'eliso
folto d'anime e voci in cui tu vivi;

e la domanda che tu lasci è anch'essa
un gesto tuo, all'ombra delle croci.

Acum când corul potârnicilor
te alină în somnul veșnic, ruptă,
fericită ceață în goană spre colinele
culese din Mesco, acum când lupta
celor vii se întetește, de-ai să-ți lași
vestmântul ca pe o umbră

(și nu-i umbră,
duioaso, nu e ceea ce crezi)

cine te va ocroti? Drumul sumbru
nu e o cale, doar două mâini, un chip,
acele mâini, *acel* chip, gestul unei
vieți ce nu e alta, ci ea însăși,
doar asta te așază în acest
dens rai de suflete și voci unde trăiești;

iar întrebarea ce o lași e tot un gest
al tău, și ea, în umbrele de cruci.

I

11 settembre 1943

Sugella, Herma, con nastri e ceralacca
la speranza che vana
si svela, appena schiusa ai tuoi mattini.
Sul muro dove si leggeva MORTE
A BAFFO BUCO passano una mano
di biacca. Un vagabondo di lassù
scioglie manifestini sulla corte
annuvolata. E il rombo s'allontana.

II

11 agosto 1944

Un Bedlington s'affaccia, pecorella
azzurra, al tremolio di quei tronconi –
Trinity Bridge – nell'acqua. Se s'infognano
come topi di chiavica i padroni
d'ieri (di sempre?), i colpi che martellano
le tue tempie fin lì, nella corsia
del paradiso, sono il gong che ancora
ti riuole fra noi, sorella mia.

I

11 settembre 1943

Pecetluiește, Herma, cu fir și ceară de sigiliu
speranța ce se dovedește
zadarnică, abia întrezărită-n zorii tăi.

Pe zidul unde se citea *La moarte*
cu *Baffo Buco* ei aștern o mână
cu alb de plumb. Un vagabond de sus
aruncă manifeste peste curtea
înnegurată! Tunetul se-ndepărtează.

II

11 august 1944

Un Bedlington se-arată, azurie
mioară, la vibrația trunchiurilor –
Trinity Bridge – în apă. De se împotmolesc
ca șobolanii de canal stăpânii
de ieri (de totdeauna?) loviturile ce-ți ciocănesc
în tâmplă, chiar și acolo, la intrarea
în paradis, sunt gongul care încă
te cheamă, surioară, între noi.

Nel solco dell'émergenza:

quando si sciolse oltremonte
la folle cometa agostana
nell'aria ancora serena —

ma buio, per noi, e terrore
e crolli di altane e di ponti
su noi come Giona sepolti
nel ventre della balena —

ed io mi volsi e lo specchio
di me più non era lo stesso
perché la gola ed il petto
t'avevano chiuso di colpo
in un manichino di gessi.

Nel cavo delle tue orbite
brillavano lenti di lacrime
più spesse di questi tuoi grossi
occhiali di tartaruga
che a notte ti tolgo e avvicino
alle fiale della morfina.

BALADĂ SCRISĂ ÎNTR-O CLINICĂ

În brazda urgenței:

când s-a topit peste munte
nebuna cometă de august
în văzduhul încă senin —

dar, pentru noi, beznă și teroare,
surpări de terase și poduri
și noi îngropați, precum Iona
în pântecul chitului plin —

și eu m-am întors, dar oglinda
îmi era alta, secretă,
fiindcă gâtul și pieptul
ți le închiseseră deodată
într-un manechin de cretă.

În golul orbitelor tale
luceau lentile de lacrimi
mai dense decât acești groși
ochelari de bagă
pe care ți-i scot noaptea și-i pun
lângă fiolele de morfină.

L'iddio taurino non era
il nostro, ma il Dio che colora
di fuoco i gigli del fosso:
Ariete invocai e la fuga
del mostro cornuto travolse
con l'ultimo orgoglio anche il cuore
schiantato dalla tua tosse.

Attendo un cenno, se è prossima
l'ora del ratto finale:
son pronto e la penitenza
s'inizia fin d'ora nel cupo
singulto di valli e dirupi
dell'altra Emergenza.

Hai messo sul comodino
il bulldog di legno, la sveglia
col fosforo sulle lancette
che sponde un tenue lucore
sul tuo dormiveglia,

il nulla che basta a chi vuole
forzare la porta stretta;
e fuori, rossa, s'inasta,
si spiega sul bianco una croce.

Con te anch'io m'affaccio alla voce
che irrompe nell'alba, all'enorme
presenza dei morti; e poi l'ululo

del cane di legno è il mio, muto.

Dumnezeul taurin nu era
al nostru, ci un zeu ce înroșește
în foc crinii de groapă:
pe Berbecu îl invocai, iar fuga
cornutului monstru străpunse
cu ultimul orgoliu, și inima
plesnită de aspra ta tuse.

Aștept un semn, de-i aproape
ora răpirii finale;
sunt gata și penitența
începe, chiar acum, în negrul
suspîn de văi și de râpe
al *celeilalte* Emergențe.

Ai pus pe noptieră
buldogul de lemn, ceasul
deșteptător cu fosfor pe ace
care așterne o zare subțire
pe lungă ta neadormire,

nimicul, de ajuns cui dorește
să forțeze ușa îngustă:
și-afară, roșie, se arborează
o cruce, se desface-n alb atlas.

Și eu mă arăt, cu tine, acclui glas
ce izbucnește-n zori, enormei
prezențe a morților; și apoi urletul

câinelui de lemn e al meu, mut.

„FLASHES” E DEDICHE

VERSO SIENA

Ohimé che la memoria sulla vetta
non ha chi la trattenga!

(La fuga dei porcelli sull'Ambretta
notturna al sobbalzare della macchina
che guada il carillon di San Gusmè
e una luna maggenga, tutta macchie...)

La scatola a sorprese ha fatto scarto
sul punto in cui il mio Dio gittò la maschera
e fulminò il ribelle.

SPRE SIENA

Vai mie, că memoria în pisc
nu are cine s-o oprească!

(Fuga purceilor pe Ambretta
nocturnă la clătinările mașinii
ce trece vadul, carilonul lui San Gusmè
și o lună de mai, toată pete...)

Cutia cu surprize s-a declanșat
în punctul unde Zeul meu își azvârli
masca și-l trăsni pe răzvrătit.

Ora non ceno solo con lo sguardo
come quando al mio fischio ti sporgevi
e ti vedevo appena. Un masso, un solco
a imbuto, il volo nero
di una rondine,
un coperchio sul mondo.

E m'è pane quel boccio du velluto
che s'apre su un glissato di mandolino,
acqua il fruscio scorrente, il tuo profondo
respiro vino.

Nu mai cinez azi singur cu privirea
ca-n vremea când la şuier te iveai
şi te vedeam abia. Un bolovan, o brazdă
în pâlnie, zborul negru al unei rândunici,
un capac peste lume.

Şi-mi e pâine bobocul de velur
deschis pe-o mandolină în suspin,
apă – lunecătorul foşnet, a ta adâncă
respiraţie – vin.

Curvi sull'acqua serale
graduati in Economia,
Dottori in Divinità,
la trota annusa e va via,
il suo balenio di carbonchio
è un ricciolo tuo che si sfa
nel bagno, un sospiro che sale
dagli ipogei del tuo ufficio.

Aplecați pe înserarea apei
titrați în Economie,
doctori în Cele Sfinte,
păstrăvul aduimecă, ia aminte
și fuge, licărirea-i de tăciune
e o buclă a ta ce se desface-n baie,
e un suspin ce suie, mai aproape,
din catacombele biroului tău.

Un vischio, fin dall'infanzia, sospeso grappolo
di fede e di pruina sul tuo lavandino
e sullo specchio ovale ch'ora adombrano
i tuoi ricci bergère fra santini e ritratti
di ragazzi infilati un po' alla svelta
nella cornice, una caraffa vuota,
bicchierini di cenere e di bucce,
le luci di Mayfair, poi un crocicchio
le anime, le bottiglie che non seppero aprirsi,
non più guerra né pace, il tardo frullo
di un piccione incapace di seguirti
sui gradini automatici che ti slittano in giù...

Un vâsc, încă din copilărie suspendat ciorchin
de credință și brumă peste lavoar
și pe oglinda ovală, umbrită acum
de cârlionții „bergère”, printre icoane și portrete
de băieți, înșirate cam la repezeală
în ramă, o carafă goală,
paharele de cenușă și de scoartă,
luminile de Mayfair, apoi la o răscruce
sufletele, sticlele ce nu știură să se deschidă,
nu mai e război, nici pace, târziul fâlfâit
al unui porumbel neputincios să te urmeze
pe treptele automate ce lunecă în jos...

Una colomba bianca m'ha disceso
fra stele, sotto cuspidi dove il cielo s'annida.
Albe e luci, sospese; ho amato il sole,
il colore del miele, or chiedo il bruno,
chiedo il fuoco che cova, questa tomba
che non vola, il tuo sguardo che la sfida.

M-a coborât o porumbiță albă
printre stele, sub cuspide și pietre funerare,
acolo unde cerul cuibărește
zori și lumini, suspendate; am iubit soarele,
culoarea mierii, acum cer brunul,
cer focul mocnind, acest mormânt
nezburător și privirea ta care-l sfidează.

I bimbi sotto il cedro, funghi o muffe
vivi dopo l'acquata,
il puledrino in gabbia
con la scritta „mordace”,
nafta a nubi, sospese
sui canali murati,
fumate di gabbiani, odor di sego
e di datterì, il mugghio del barcone,
catene che s'allentano

– ma le tue le ignoravo –,
sulla scia

salì di tonni, sonno, lunghe strida
di sorci, oscene risa, anzi che tu
apparissi al suo schiavo...

Copii sub cedru, ciuperci ori mucegaiuri
vii, după ploaia repede,
cârlănașul în cușcă
cu inscripția „mușcă”,
țiței în nori, suspendați
pe canale zidite,
stoluri de martini-mari, miros de seu
și de curmali, muget de șalupă,
lanțuri ce se destind

— dar pe-ale tale nu le știam —,
pe dără

salturi de toni, somn, chițcăit prelung
de șobolani, obscene râsete, înainte ca tu
să i te-arăți robului tău...

Il grande ponte non portava a te.
T'avrei raggiunta anche navigando
nelle chiaviche, a un tuo comando.
Ma già le forze, colole sui cristalli
delle verande, andavano stremandosi.

L'uomo che predicava sul Crescente
mi chiese «Sai dov'è Dio?». Lo sapevo
e glielo dissi. Scosse il capo. Sparve
nel turbine che prese uomini e case
e li sollevò in alto, sulla pece.

Acel pod mare nu ducea spre tine.
Ți-aș fi venit chiar navigând prin cloacă
la o poruncă a ta. Dar începeau
puterile, cu soarele în cristalele
de la verande, să se istovească.

Omul ce predica pe strada în semilună
mă întrebă: „Știi unde-i Domnul?” Da, știam,
și-i răspunsei. Dete din cap. Pieri-n vârtejul
care cuprinse oameni, case,
și-i ridică în înălțimi, pe smoală.

Dovrà posarsi lassù
il Cristo giustiziere
per dire la sua parola.
Tra il pietrisco dei sette greti, insieme
s'umilieranno corvi e capinere,
ortiche e girasoli.

Ma in quel crepuscolo eri tu sul vertice:
scura, l'ali ingrommate, stronche dai
geli dell'Antilibano; e ancora
il tuo lampo mutava in vischio i neri
diademi degli sterpi, la Colonna
sillabava la Legge per te sola.

PE CEA MAI ÎNALTĂ COLOANĂ

Moscheea din Damasc

Va trebui acolo sus să coboare
Hristos la marea judecată
pentru a-și rosti cuvântul.
Pe prundul celor șapte albi, laolaltă
s-or umili corbi și pitulici,
urzici și floarea-soarelui.

Dar în amurgu-acela erai tu în vârf:
întunecată, cu aripi rigide de crustă, frânte
de gerurile Antilibanului; și încă
fulgerul tău preschimba în vâsc negrele
diademe ale spinilor, Coloana
silabisea, doar pentru tine, Legea.

VERSO FINISTÈRE

Col bramire dei cervi nella piovra
d'Armor l'arco del tuo ciglio s'è spento
al primo buio per filtrare poi
sull'intonaco albale dove prillano
ruote di cicli, fossi, razzi, frange
d'alberi scossi. Forse non ho altra prova
che Dio mi vede e che le tue pupille
d'acquamarina guardano per lui.

Cu boncălutil cerbilor în ploaie
la Armor, arcul genei tale s-a stins
la primul întuneric pentru a filtra apoi
pe tencuiala zorilor unde se răsucesc
roți de cicluri, fuse, spițe, ciucuri
de arbori scuturați. Poate nu am altă
dovadă că Dumnezeu mă vede și pupilele tale
de smarald marin văd pentru el.

Dal verde immarcessibile della canfora
due note, un intervallo di terza maggiore.
Il cucco, non la civetta, ti dissi; ma intanto, di scatto
tu avevi spinto l'acceleratore.

Din verdele incoruptibil al camforului
două note, un interval de terță majoră.
Cucul, nu cucuveaua, ți-am spus:
dar estimp, dintr-odată,
tu apăsaseși pe accelerator.

Le tortore colore solferino
sono a Sesto Calende per la prima
volta a memoria d'uomo. Così annunziano
i giornali. Affacciato al finestrino,
invano le ho cercate. Un tuo collare,
ma d'altra tinta, sì, piegava in vetta
un giunco e si sgranava. Per me solo
balenò, cadde in uno stagno. E il suo
volo di fuoco m'accecò sull'altro.

Turturelele ca de jăratec au venit
la Sesto Calende pentru prima oară
pe cât se ține minte. Așa anunță
ziarele. De la fereastra în goană
în van le-am căutat. Un colier al tău,
dar de altă culoare, da, pendula în vârful
unei trestii și se ciugulea. Doar pentru mine
străfulgeră, se prăbuși într-o baltă. Iar
zborul său de foc mă orbi pentru celălalt.

Dicevano gli antichi che la poesia
è scala a Dio. Forse non è così
se mi leggi. Ma il giorno io lo seppi
che ritrovai per te la voce, sciolto
in un gregge di nuvoli e di capre
dirompenti da un greppo a brucar bave
di pruno e di falasco, e i volti scarni
della luna e del sole si fondevano,
il motore era guasto ed una freccia
di sangue su un mucigno segnalava
la via d'Aleppo.

Spuneau anticii că poezia
e scară la zei. Poate că nu-i așa
de mă citești. Eu o știui în ziua
când vocea pentru tine o aflai, descins
în turma unor nori și-a unor capre
pe coastă năpustindu-se să pască
tufe de spini și stuf, iar chipurile slabe
al lunii și al soarelui se contopeau;
era defect motorul, și-o săgeată
de sânge pe o stâncă arăta
șoseaua spre Alep.

Tardi uscita dal bozzolo, mirabile
farfalla che disfiori da una cattedra
l'esule di Charleville,
oh non seguirlo nel suo rapinoso
volo di starna, non lasciar cadere
piume stroncate, foglie di gardenia
nel nero ghiaccio dell'asfalto! Il volo
tuo sarà più terribile se alzato
da quest'ali di polline e di seta
nell'alone scarlatto in cui tu credi,
figlia del sole, serva del suo primo
pensiero e ormai padrona sua lassù...

Târziu ieșit din cocon, uimitor
fluture ce-l desfoi de la o catedră
pe exilatul din Charleville,
oh, nu-l urma în jefuitorul său
zbor de potârniche, nu lăsa să cadă
pene rupte, frunze de gardenie
pe gheața neagră a asfaltului! Zborul tău
va fi mai groaznic, purtat
de aceste aripi de polen și de mătase
în haloul roșu-aprins în care tu crezi,
fluture – fiu al soarelui, slugă a primului
său gând și acum patronul său de sus...

Oh resta chiusa e libera nell'isole
 del tuo pensiero e del mio,
 nella fiamma leggera che t'avvolge
 e che non seppi prima
 d'incontrare Diotima,
 colei che tanto ti rassomigliava!
 In lei vibra più forte l'amorosa cicala
 sul ciliegio del tuo giardino.
 Intorno il mondo stinge; incandescente,
 nella lava che porta in Galilea
 il tuo amore profano, attendi l'ora
 di scoprire quel velo che t'ha un giorno
 fidanzata al tuo Dio.

Oh, rămâi închisă și liberă în insulele
gândului tău și al meu,
în flacăra ușoară ce te înfășoară
și pe care n-o știi mai înainte
de a o întâlni pe Diotima,
cea care atât îți seamănă!
În ea vibrează mai puternic îndrăgostitul greier
în cireșul grădinii tale.
În jur lumea se decolorează; incandescentă,
în lava ce duce spre Galileea
iubirea ta profană, aștepti ora
să dai în lături vălul care într-o zi
te-a logodit cu Dumnezeuul tău.

Io non so, messaggera
che scendi, prediletta
del mio Dio (del tuo forse) se nel chiuso
dei meli lazzeruoli ove si lagnano
i lui nidaci, estenuanti a sera,
io non so se nell'orto
dove le ghiande piovono e oltre il muro
si sfioccano, aerine, le ghirlande
dei carpini che accennano
lo spumoso confine dei marosi, una vela
tra corone di scogli
sommersi o nerocupi o più lucenti
della prima stella che trapela —

io non so se il tuo piede
attutito, il cieco incubo onde cresco
alla morte del giorno che ti vidi,
io non so se il tuo passo che fa pulsar le vene
se s'avvicina in questo intrico,
è quello che mi colse un'altra estate
prima che una folata
radente contro il picco irto del Mesco
infrangesse il mio specchio, —
io non so se la mano che mi sfiora la spalla
è la stessa che un tempo
sulla celesta rispondeva a gemiti
d'altri nidi, da un folto ormai bruciato.

Eu nu știu, vestitoare
ce-mi cobori, predilectă
Dumnezeului meu (al tău poate) dacă-n ocolul
de păducel unde se jelesc
pitulicele în cuib, istovitoare scara,
nu știu dacă în grădina
unde ghindele plouă și peste zid
se zdrențuiesc, aeriene, ghirlandele
carpenilor, însemnând
spumosul hotar al talazurilor, o velă
între coroane de stânci
scufundate, negre ori mai luminoase
ca prima stea mijind —

nu știu dacă pasul tău blând
orbul coșmar ce mă face
să cresc spre moarte de când te-am văzut,
și nu știu dacă pasul tău ce face să pulseze
veneile când se apropic de acest vălmășag
m-a cules într-o vară
mai înainte ca o rafală
razantă pe asprul vârf Mesco
să-mi sfărâme oglinda,
nu știu dacă mâna ce-mi înfioară umărul
e aceeași care o dată
pe celestă răspundea la gemetele
altor cuiburi, dintr-un desiş, pârjolit acum.

L'ora della tortura e dei lamenti
che s'abbatè sul mondo,
l'ora che tu leggevi chiara come in un libro
figgendo il duro sguardo di cristallo
bene in fondo, là dove acri tendine
di fuliggine alzandosi su lampi
di officine celavano alla vista
l'opera di Vulcano,
il di dell'Ira che più volte il gallo
annuncio agli spergiuri,
non ti divise, anima indivisa,
dal supplizio inumano, non ti fuse
nella caldana, cuore d'ametista.

O labbri muti, aridi dal lungo
viaggio per il sentiero fatto d'aria
che vi sostenne, o membra che distinguo
a stento dalle mie, o diti che smorzano
la sete dei morenti e i vivi infocano,
o intento che hai creato fuor della tua misura
le sfere del quadrante e che ti espandi
in tempo d'uomo, in spazio d'uomo, in furie
di demoni incarnati, in fronti d'angiole
precipitate a volo... Se la forza
che guida il disco *di già inciso* fosse
un'altra, certo, il tuo destino al mio
congiunto mostrerebbe un solco solo.

Ceasul torturii și al plângerilor
care s-a abătut peste lume,
ceasul în care tu citeai ca într-o carte
limpede, înfigându-ți privirea dură de cristal,
adânc, acolo unde văluri întepătoare
de funingine ridicându-se pe fulgere
de uzine ascundeau vederii
opera lui Vulcan,
ziua Mânicii, pe care de mai multe ori cocoșul
a anunțat-o sperjurilor,
nu te-a despărțit, pe tine, suflet nedespărțit
de tortura omenească, nu te-a făurit
în furie, inimă de ametist.

O, buze mute, asprite de lungul
drum pe cărarea de aer
ce vă susține, o, membre pe care anevoie
le pot deosebi de ale mele, o, degete potolind
setea muribunzilor și înflăcărându-i pe cei vii,
o, scop care-ai creat peste măsura ta
sferele cadranului, și te răspândești
în timp de om, în spațiu de om, în furii
de demoni încarnați, în frunți de îngeri
surpați în zbor... Dacă puterea
care conduce discul *deja înregistrat* ar fi
o alta, desigur soarta ta cu a mea
unită ar arăta o brazdă numai.

I miei morti che prego perché preghino
 per me, per i miei vivi com'io invoco
 per essi non resurrezione ma
 il compiersi di quella vita ch'ebbero
 inesplicata et inesplicabile, oggi
 più di rado discendono dagli orizzonti aperti
 quando una mischia d'acque e cielo schiude
 finestre ai raggi della sera, — sempre
 più raro, astore celestiale, un cutter
 bianco-alate li posa sulla rena.

Broli di zinnie tinte ad artificio
 (nonne dal duro soggolo le annaffiano,
 chiuse lo sguardo a chi di fuorivia
 non cede alle impietose loro mani
 il suo male), cortili di sterpaglie
 incanutite dove se entra un gatto
 color frate gli vietano i rifiuti
 voci irose; macerie e piatte altane
 su case basse lungo un ondulato
 declinare di dune e ombrelle aperte
 al sole grigio, sabbia che non nutre
 gli alberi sacri alla mia infanzia, il pino
 selvatico, il fico e l'eucalipto.

Morții mei căroră mă rog să se roage
 pentru mine, pentru viii mei, în timp ce eu
 cer pentru ei nu înviere, ci
 o împlinire vieții lor rămasă
 neexplicată și inexplicabilă, coboară azi
 arareori din zări deschise, când
 un vâlmășag de cer și ape cascade
 ferestre pentru razele înserării, tot
 mai rar, ceresc erete, îi depune
 alb-aripat un cuter pe nisip.

Straturi de cârciumărese vopsite
 (bunici cu aspru comănac le udă,
 închise pentru ochii din afară
 ai celor care nu-și depun suferința
 în mâinile lor nemiloase), ogrăzi
 de măracini încărunțiți unde, intrată, o pisică
 aidoma unui călugăr negru, e alungată de lângă resturi
 de glasuri mânioase; ruine și terase
 pe scunde case în lungul unci
 pante de dune în ondulare și
 umbrele deschise-n soarele cenușiu, nisip
 ce nu mai hrănește copacii sacri din copilărie,
 pinul sălbatic, smochinul și eucaliptul.

A quell'ombra i primi anni erano folti,
gravi di miele, pur se abbandonati;
a quel rezzo anche se disteso sotto
due brandelli di crespo punteggiati
di zanzare dormivo nella stanza
d'angolo, accanto alla cucina, ancora
nottetempo o nel cuore d'una siesta
di cicale, abbagliante nel mio sonno,
travedevo oltre il muro, al lavandino,
care ombre massaggiare le murene
per respingerne in coda, e poi reciderle,
le spine; a quel perenne alto stormire
altri perduti con rastrelli e forbici
lasciavano il vivaio
dei fusti nani per i sempreverdi
bruciati e le cavane avidi d'acqua.

Anni di scogli e di orizzonti stretti
a custodire vite ancora umane
e gesti conoscibili, respiro
o anelito finale di sommersi
simili all'uomo o a lui vicini pure
nel nome: il pesce prete, il pesce rondine,
l'àstice – il lupo della nassa – che
dimentica le pinze quando Alice
gli si avvicina... e il volo da trapezio
di topi familiari da una palma
all'altra; tempo che fu misurabile
fino a che non s'aperse questo mare
infinito, di creta e di mondiglia.

Primii ani erau stufoși pentru acele umbre,
grei de dulceață, chiar abandonăți;
în loc umbrit întins sub două
fâșii de crep punctate de țânțari
eu adormeam în camera din colț
lângă bucătărie, în timp de noapte sau uneori
în mijlocul unei sieste de greieri,
orbitoare în somnul meu întrezăream
dincolo de ziduri, umbre scumpe
cum masează murencle solzoase
și le curăță spre coadă și le retează
spinii, iar în acea foșnire înalt perenă
alți pierduți ai mei cu greble și cu foarfeci
lăsau heleșteul
cu tulpini pitice și plecau spre liziere
pârjolite și făgașe lacome de apă.

Ani de stânci și de strâmte orizonturi
pentru a păstra încă vieți omenеști
și gesturi cognoscibile, suflare
ori horcăit final al unor scufundați
asemănători omului, vecini lui chiar și
în nume: peștele-popă, pește-rândunică,
stârcul – lupul din vârșe – care
uită lansetele atunci când Alice
se apropie... și zborul de trapez
al șoarecilor de casă dintr-un palmier
în altul; vreme care a fost măsurabilă
până ce s-a deschis această mare
infinită, de cretă și de zgură.

„EZEKIEL SAW THE WHEEL...”

Ghermito m'hai dall'intrico
dell'edera, mano straniera?
M'ero appoggiato alla vasca
viscida, l'aria era nera,
solo una vena d'onice tremava
nel fondo, quale stelo alla burrasca.
Ma la mano non si distolse
nel buio si fece più diaccia
e la pioggia che si disciolse
sui miei capelli, sui tuoi
d'allora, troppo tenui, troppo lisci,
frugava tenace la traccia
in me seppellita da un cumulo,
da un monte di sabbia che avevo
in cuore ammassato per giungere
a soffocar la tua voce,
a spingerla in giù, dentro il breve
cerchio che tutto trasforma,
raspava, portava all'aperto
con l'orma delle pianelle
sul fango indurito, la scheggia,
la fibra della tua croce
in polpa marcita di vecchie
putrelle schiantate, il sorriso
di teschio che a noi si frappose

„EZEKIEL SAW THE WHEEL...”

M-ai înșfăcat din vâlmășagul
de iedără, mână străină?
Mă rezemasem de acest bazin
vâscos, văzduhul era negru,
numai o vână de onix mai tremura
pe fund, ca în vijelie lujerul de crin.
Dar mâna nu se depărtă,
în beznă se făcu geroasă
și ploaia în dezlănțuire
pe părul meu, pe-al tău,
cel de atunci, prea neted, prea subțire,
căuta cu încăpățănare urma
îngropată în mine de un tûmul,
de un munte de nisip pe care
în inimă mi-l grămădisem ca să pot
să-ți ascult glasul,
să-l cobor în cercul scurt
ce schimbă totul,
râcăia, scotea
la iveală, odată cu urmele de țiglă
pe noroiul asprit, așchia,
fibra crucii tale
în miezul cariat al unor
vechi grinzi frânte, surâsul
de craniu ce ni se ivi

quando la Ruota minacciosa apparve
tra riflessi d'aurora, e fatti sangue
i petali del pesco su me scesero
e con essi
il tuo artiglio, come ora.

despărțitor când Roata de temut
răsări în răsfrângeri de auroră, și
de sânge – petalele de piersic coborâra
asupra-mi, și cu ele
gheara ta, ca acum.

Né quella ch'a veder lo sol si gira...
(DANTE [?] a Giovanni Quirini)

Folta la nuvola bianca delle falene impazzite
turbina intorno agli scialbi fanali e sulle spallette,
stende a terra una coltre su cui scricchia
come su zucchero il piede; l'estate imminente spri-
giona
ora il gelo notturno che capiva
nelle cave segrete della stagione morta,
negli orti che da Maiano scavalcano a questi renai.

Da poco sul corso è passato a volo un messo infernale
tra un alalà di scherani, un golfo mistico acceso
e pavesato di croci a uncino l'ha preso e inghiottito,
si sono chiuse le vetrine, povere
e inoffensive benché armate anch'esse
di cannoni e giocattoli di guerra,
ha sprangato il beccaio che infiorava
di bacche il muso dei capretti uccisi,
la sagra dei miti carnefici che ancora ignorano il sangue
s'è tramutata in un sozzo trescone d'ali schiantate,
di larve sulle golene, e l'acqua séguita a rodere
le sponde e più nessuno è incolpevole.

Né quella ch'a veder lo sol si gira...
(DANTE [?] a Giovanni Quirini)

Des norul alb al fluturilor nocturni, înnebuniți
se învârtcește în jurul palidelor felinare și pe diguri,
și așterne pe pământ o pătură pe care pasul
scârțâie ca pe zahăr.

Vara iminentă liberează
acum gerul de noapte, adunat
în grotele secrete ale mortului anotimp, în grădinile
ce din Maiano vin spre aceste nisipuri.

Nu-i mult de când trecu pe drum un sol
infernă, într-un vacarm de ucigași, un mistic golf aprins
și pavoazat cu cruci încârligate l-a prins și l-a-nghițit,
se închid vitrinele, sărace
și inofensive înarmate și ele
cu tunuri și jucării de război,
l-a zăvorât pe măcelarul care împodobește
cu petale botul ieșilor uciși,
serbarea blânzilor călăi ce ignora încă sângele
s-a preschimbat într-o josnică tarantelă de aripi
rupte, de stafii pe albiile secate, iar apa continuă
să roadă malurile și nimeni nu mai e nevinovat.

Tutto per nulla, dunque? – e le candele
romane, a San Giovanni, che sbiancavano lente
l'orizzonte, ed i pegni e i lunghi addii
forti come un battesimo nella lugubre attesa
dell'orda (ma una gemma rigò l'aria stillando
sui ghiacci e le riviere dei tuoi lidi
gli angeli di Tobia, i sette, la semina
dell'avvenire) e gli eliotropi nati
dalle tue mani – tutto arso e succhiato
da un polline che stride come il fuoco
e ha punte di sinibbio...

Oh la piagata

primavera è pur festa se raggela
in morte questa morte! Guarda ancora
in alto, Clizia, è la tua sorte, tu
che il non mutato amor mutata serbi,
fino a che il cieco sole che in te porti
si abbàcini nell'Altro e si distrugga
in Lui, per tutti. Forse le sirene, i rintocchi
che salutano i mostri nella sera
della loro tregenda, si confondono già
col suono che slegato dal cielo, scende, vince –
col respiro di un'alba che domani per tutti
si riaffacci, bianca ma senz'ali
di raccapriccio, ai greti arsi del sud...

Totul pentru nimic, deci? – și focurile
de artificii, la San Giovanni, ce albeau încete
orizontul și zăloagele, și lungul bun-rămas
puternice ca un botez în lugubra așteptare
a hoardei (dar un giuvaier dunga aerul picurând
pe ghețuri și pantele malurilor tale
îngerii lui Tobias, cei șapte, sămânța
viitorului), și heliotropii născuți
de mâinile tale – totul era ars și supt
de un polen ce șuieră ca focul
și are vârf de viscol...

Oh, rănita
primăvară e totuși sărbătoare de vreme ce îngheață
în moarte această moarte! Mai privește
în sus, Cliția, e destinul tău, tu
care neschimbată dragoste, schimbată o păstrezi
până când orbul soare ce-l porți în tine
va orbi în celălalt și se va nimici
în El, pentru toți. Poate sirenele, dangătele
de clopot ce-i salută pe monștri în seara
pandemoniului lor, se confundă de pe acum
cu sunetul ce dezlegat din cer coboară, izbândește,
cu suflarea unor zori ce se vor arăta
mâine pentru toți, albi, dar fără aripi
de spaimă, în albiile arse de la sud...

VOCE GIUNTA CON LE FOLAGHE

Poiché la via percorsa, se mi volgo, è più lunga
del sentiero da capre che mi porta
dove ci scioglieremo come cera,
ed i giunchi fioriti non leniscono il cuore
ma le vermene, il sangue dei cimiteri,
eccoti fuor dal buio
che ti teneva, padre, crto ai barbagli,
senza scialle e berretto, al sordo fremito
che annunciava nell'alba
chiatte di minatori dal gran carico
semisommerse, nere sull'onde alte.

L'ombra che mi accompagna
alla tua tomba, vigile,
e posa sopra un'erma ed ha uno scarto
altero della fronte che le schiara
gli occhi ardenti e i duri sopraccigli
da un suo biocco infantile,
l'ombra non ha più peso della tua
da tanto seppellita, i primi raggi
del giorno la trafiggono, farfalle
vivaci l'attraversano, la sfiora
la sensitiva e non si rattroppisce.

L'ombra fidata e il muto che risorge,
quella che scorporò l'interno fuoco
e colui che lunghi anni d'oltretempo

GLAS VENIT ODATĂ CU LIȘITELE

Acum când calea străbătută e mai lungă,
dacă mă întorc, decât cărarea de capre
ce mă aduce-n locul unde ne-om topi precum ceara,
și inima nu-i alinată de trestiile înflorite,
ci de mlădițe, sângele din cimitire,
iată-te afară din întunecimea
care te ținea, tată, înălțat în luciri,
fără chipiu și fără șal, în surdul freamăt
care vestea în zori
pontoanele minerilor supraîncărcate,
pe jumătate scufundate, negre în valurile-nalte.

Umbra ce mă însoțește
la mormântul tău, paznic,
și se sprijină de un pilastru și are
o înclinare mândră a frunții, limpezindu-i
ochii febrili și durele sprâncene
un ciuf copilăresc,
umbra aceasta nu-i mai grea decât
a ta, de-atâta vreme îngropată, razele dintâi
de ziuă o străpung, o traversează
sprintenii fluturi, o atinge
mimoza și ea nu se înfioară.

Umbra fidelă și mutul ce răsare,
cea care destupă lăuntricul foc
și pe acel pe care ani lungi de peste timp

(anni per me pesante) disincarnano,
si scambiano parole che interito
sul margine io non odo: l'una forse
ritroverà la forma in cui bruciava
amor di Chi la mosse e non di sè,
ma l'altro sbigottisce e teme che
la larva di memoria in cui si scalda
ai suoi figli si spenga al nuovo balzo.

— Ho pensato per te, ho ricordato
per tutti. Ora ritorni al cielo libero
che ti tramuta. Ancora questa rupe
ti tenta? Sì, la bàtima è la stessa
di sempre, il mare che ti univa ai miei
lidi da prima che io avessi l'ali,
non si dissolve. Io le rammento quelle
mie prode e pur son giunta con le folaghe
a distaccarti dalle tue. Memoria
non è peccato fin che giova. Dopo
è lctargo di talpe, abiezione
che funghisce su sè... —

Il vento del giorno
confonde l'ombra viva e l'altra ancora
riluttante in un mezzo che respinge
le mie mani, e il respiro mi si rompe
nel punto dilatato, nella fossa
che circonda lo scatto del ricordo.
Così si svela prima di legarsi
a immagini, a parole, oscuro senso
reminiscente, il vuoto inabitato
che occupammo e che attende fin ch'è tempo
di colmarsi di noi, di ritrovarci...

(ani pentru mine grei) îl descărnează,
schimbă vorbe, cu rigid pe margine
nu le aud, una, poate,
și-o regăsi forma unde ardea
iubirea pentru Cel care-a urnit-o, nu de sine,
dar celălalt se sperie, și se teme că
fantoma de amintire în care se încălzește
la fiii săi, la noul salt s-o stinge.

— Am gândit pentru tine, mi-am amintit
pentru toți. Acum te-ntorci în cerul liber
ce te strămută. Încă te mai ispitește
această stâncă? Da, stăvilarul e același
dintotdeauna, marea care te unea cu țărmii
mei, înainte să am aripi,
nu se dizolvă. Îmi aduc aminte
de malurile mele, totuși am sosit
cu lișițele să te despart de ale tale. Memoria
nu e păcat cât timp ajută. După aceea
e letargie de soboli, abjecție
ce în sine mucezește...

Vântul zilei
confundă umbra vie cu cealaltă încă
îndărătnică într-un spațiu ce-mi respinge
mâinile, și respirația mi-o retează
în punctul maxim, în groapa
ce ocolea declicul amintirii.
Așa se dezvelește până să se lege,
în imagini, cuvinte, sens obscur
reminiscent, nelocuitul gol
pe care-l ocupăm și care așteaptă cât e timp
să se umple cu noi, să ne găsească...

L'OMBRA DELLA MAGNOLIA

L'ombra della magnolia giapponese
si sfoltisce or che i bocci paonazzi
sono caduti. Vibra intermittente
in vetta una cicala. Non è più
il tempo dell'unisono vocale,
Clizia, il tempo del nume illimitato
che divora e risangua i suoi fedeli.
Spenàersi era più facile, morire
al primo batter d'ale, al primo incontro
col nemico, un trastullo. Comincia ora
la via più dura: ma non te consunta
dal sole e radicata, e pure morbida
cesena che sorvoli alta le fredde
banchine del tuo fiume, — non te fragile
fuggitiva cui zenit nadir cancro
capricorno rimasero indistinti
perché la guerra fosse in te e in chi adora
su te le stumme del tuo Sposo, flette
il brivido del gelo... Gli altri arretrano
e piegano. La lima che sottile
incide tacerà, la vuota scorza
di chi cantava sarà presto polvere
di vetro sotto i tuoi piedi, l'ombra è livida, —
è l'autunno, è l'inverno, è l'oltrecielo
che ti conduce e in cui mi getto, cèfalo
saltato in secco al novilunio.

Addio.

Umbra magnoliei japoneze
se rărește acum când bobocii vineți
au căzut. Vibrează intermitent
în vârful ei un greier. Nu mai este
vremea unisonului vocal,
Cliția, vremea zeului fără sfârșit
ce-și devorează și reînvie credincioșii.
Era mai lesne să te cheltui, să te stingi
la prima batere de aripi, când dai față
întâia oară cu dușmanul, o desfătare. Începe
cale mai aspră acum; dar nu tu, istovită
de soare, dezrădăcinată, și totuși gingaș
sturz zburând înalt peste recile
cheiuri ale fluviului tău – nu tu, fragilă
fugară, pentru care zenit, nadir, cancer,
capricorn rămăseseră nedeslușite
pentru ca războiul să fie în tine și-n cine adoră
pe trupul tău stigmatatele Soțului tău, îndoiaie
fiorul gerului... Ceilalți dau înapoi
și se înclină. Pila care roade subțire
va tăcea, goala scoarță
a celui ce cântă va fi curând pulbere
de sticlă sub pași, umbra e lividă –
e toamnă, e iarnă, e peste-cerul
ce te îndrumă, și cu mă arunc în el, chefal
săltat în gol la luna nouă.

Adio!

Dove t'abbatti dopo il breve sparo
(la tua voce ribolle, rossonero
salmi di cielo e terra a lento fuoco)
anch'io riparo, brucio anch'io nel fosso.

Chiede aiuto il singulto. Era più dolce
vivere che affondare in questo magma,
più facile disfarsi al vento che
qui nel limo, incrostati sulla fiamma.

Sento nel petto la tua piaga, sotto
un grumo d'ala; il mio pesante volo
tenta un muro e di noi solo rimane
qualche piuma sull'ilice brinata.

Zuffe di rostri, amori, nidi d'uova
marmorate, divine! Ora la gemma
delle piante perenni, come il bruco,
lucica al buio, Giove è sotterrato.

Unde te prăbușești după detunătură
(glasul tău clocotește, roșu-negru,
carne de cer și de pământ la foc încet)
mă ascund și eu, mă coc și eu în groapă.

Suspînul cere ajutor. Era mai dulce
să trăiești decât să te scufunzi în magma asta,
mai ușor să pieri în vânt decât
aici în gloduri, încrustat pe flăcări.

Sînt rana ta în piept, sub cheagul
de aripă, zborul meu greoi
încearcă un zid și din noi rămâne numai
vreo pană ninsă pe stejari.

Ciocuri în sfadă, iubiri, cuiburi de ouă
marmoreene, sfinte! Acum când giuvaerul
plantelor perene lucește-n întuneric
ca o omidă, Zeus e-ngropat.

L'anguilla, la sirena
dei mari freddi che lascia il Baltico
per giungere ai nostri mari,
ai nostri estuari, ai fiumi
che risale in profondo, sotto la piena avversa,
di ramo in ramo e poi
di capello in capello, assottigliati,
sempre piú addentro, sempre piú nel cuore
del macigno, filtrando
tra gorielli di melma finché un giorno
una luce scoccata dai castagni
ne accende il guizzo in pozze d'acquamorta,
nei fossi che declinano
dai balzi d'Appennino alla Romagna;
l'anguilla, torcia, frusta,
freccia d'Amore in terra
che solo i nostri botri o i disseccati
ruscelli pirenaici riconducono
a paradisi di fecondazione;
l'anima verde che cerca
vita là dove solo
morde l'arsura e la desolazione,
la scintilla che dice
tutto comincia quando tutto pare
incarbonirsi, bronco seppellito:

ȚIPARUL

Țiparul, sirena
mărilor reci, își lasă Baltica
pentru a ajunge în mările noastre,
în estuarele noastre, în fluviile
pe care le urcă spre izvoare, prin împotrivirea apei
din ram în ram și apoi
din fir în fir, subțiate,
tot mai adânc, tot mai spre inima
stâncii, strecurându-se
printre stagnările mълului, până când într-o zi
o lumină țâșnită din castani
îi scapără saltul în bălțile stătute,
în gropile ce coboară
din prapoarele Apeninilor în Romagna;
țiparul, torță, bici,
săgeată a dragostei pe pământ
pe care doar văile noastre ori secatele
pâraie pireneene o poartă iar
spre paradisurile fecundării;
sufletul verde ce caută
viață acolo unde numai
seceta mușcă și jalea,
scânteia care spune
totul începe când pare totul
carbonizat, trunchi înmormântat

l'iride breve, gemella
di quella che incastonano i tuoi cigli
e fai brillare intatta in mezzo ai figli
dell'uomo, immersi nel tuo fango, puoi tu
non crederla sorella?

scurt curcubeu, geamăn
celui încastrat de genele tale
și pe care îl faci să arunce opale,
între fii omului, pierduți în mâlul tău, poți tu
să nu i te crezi soră?

NUBI COLOR MAGENTA...

Nubi color magenta s'addensavano
sulla grotta di Fingal d'oltrecosta
quando dissi: „pedala,
angelo mio!” – e con un salto
il tandem si staccò dal fango, sciolsi
il volo tra le bacche del rialto.

Nubi color di rame si piegavano
a ponte sulle spire dell'Agliena,
sulle biancane rugginose quando
ti dissi: „resta!”, e la tua ala d'ebano
occupò l'orizzonte
col suo fremito lungo, insostenibile.

Come Pafnuzio nel deserto, troppo
volli vincerti, io vinto.
Volo con te, resto con te; morire,
vivere è un punto solo, un groppo tinto
del tuo colore, caldo del respiro
della caverna, fondo, appena udibile.

Nori roșu-vineții se grămădeau
peste grota lui Fingal de pe versant
când am rostit: „Pedalează,
îngerul meu!” și cu un salt
tandemul se desprinsese din noroi, își dezlegă
zborul prin ierbele colinei.

Nori de aramă se încovoiau
la pod peste meandrele Aglienei,
pe ruginoase-asprele câmpii când cu
„Rămâi!” ți-am zis, și aripa ta de eben
cuprinse orizontul
cu freacățul ei lung, copleșitor.

Precum Pafnutie-n pustie, prea am vrut
să te înving, eu cel înfrânt.
Cu tine zbor, rămân cu tine; a muri,
a trăi e un singur punct, un nod
cu tine colorat, cald de suflarea
peșterii, adâncă, auzită-abia.

Mia volpe, un giorno fui anch'io il „poeta
assassinato”: là nel nocciolo
raso, dove fa grotta, da un falo;
in quella tana un tondo di zecchino
accendeva il tuo viso, poi calava
lento per la sua via fino a toccare
un nimbo, ove stemprarsi; ed io ansioso
invocavo la fine su quel fondo
segno della tua vita aperta, amara,
atroce e fragile e pur forte.

Sei tu che brilli al buio? Entro quel solco
pulsante, in una pista arroventata,
à lacre sulla traccia del tuo lieve
zampetto di predace (un'orma quasi
invisibile, a stella) io, straniero,
ancora piombo; e a volo alzata un'anitra
nera, dal fondolago, fino al nuovo
incendio mi fa strada, per bruciarsi.

Vulpea mea, am fost și eu cândva „poetul
 asasinat”: acolo, în alunișul
 tăiat, la peșteră, e un rug;
 în vizuina aceea un disc de țechin
 îți aprindea obrazul, apoi cobora
 lent pe calea sa până atingea
 un nimb, unde să se călească; nelineștit
 eu invocam sfârșitul pe adâncul
 semn al vieții tale deschise, amare,
 îngrozitor de fragilă și totuși puternică.

Tu strălucești în întuneric? În brazda
 zbătută ca o vână, în urma încinsă-n foc
 sprintenă pe dunga ușorului tău salt
 de prădătoare (o urmă aproape invizibilă,
 în chip de stea) eu, străin,
 încă mai cad; și înălțată-n zbor o rață
 neagră din fundul lacului spre noul
 incendiu îmi deschide drum, să ardă.

Questo che a notte balugina
nella calotta del mio pensiero,
traccia madreperlacea di lumaca
o smeriglio di vetro calpestato,
non è lume di chiesa o d'officina
che alimenti
chierico rosso, o nero.
Solo quest'iride posso
lasciarti a testimonianza
d'una fede che fu combattuta,
d'una speranza che bruciò più lenta
di un duro ceppo nel focolare.
Conservane la cipria nello specchietto
quando spenta ogni lampada
la sardana si farà infernale
e un ombroso Lucifero scenderà su una prora
del Tamigi, dell'Hudson, della Senna
scuotendo l'ali di bitume semi-
mozze dalla fatica, a dirti: è l'ora.
Non è un'eredità, un portafortuna
che può reggere all'urto dei monsoni
sul fil di ragno della memoria,
ma una storia non dura che nella cenere
e persistenza è solo l'estinzione.
Giusto era il segno: chi l'ha ravvisato
non può fallire nel ritrovarti.

Îmi licărește la vreme de noapte
în calota gândului,
urma perlată de melc
ori șmirghel de geam spart,
nu o lumină de biserică ori fierărie
pe care să o țină vie
vreun roșu cleric sau un cleric negru.
Numai un stânjeneț îți pot lăsa
drept mărturie
a unei credințe luptate,
a unei nădejdi care arse mai lent
decât o buturugă greoaie în cămin.
Păstrează-i polenul în oglinjoară
când, stinse toate lămpile, *sardana*
se va face infernală
și un Lucifer umbros va coborî la proră
pe Tamisa, pe Hudson, pe Sena
bătând din aripi de asfalt, pe jumătate
de trudă retezate, ca să-ți spună: e ora!
Nu e o moștenire, un talisman
care să reziste la asaltul musonilor
pe firul de păianjen al memoriei,
dar o istorie nu durează decât prin cenușă,
iar stăruința e doar extincție.
Drept a fost semnul: cine l-a văzut
nu poate rătăci să te găsească.

Ognuno riconosce i suoi: l'orgoglio
non era fuga, l'umiltà non era
vile, il tenue bagliore strofinato
laggiù non era quello di un fiammifero.

Oricine îi recunoaște pe ai săi: orgoliul
nu era fugă, umilința nu era
josnică, scăpărarea ce s-a șters
departe, jos, nu era cea a unui chibrit.

IL SOGNO DEL PRIGIONIERO

Albe e notti qui variano per pochi segni.

Il zigzag degli storni sui battifredi
nei giorni di battaglia, mie sole ali,
un filo d'aria polare,
l'occhio del capoguardia dallo spioncino,
crac di noci schiacciate, un oleoso
sfrigolio dalle cave, girarrosti
veri o supposti — ma la paglia è oro,
la lanterna vinosa è focolare
se dormendo mi credo ai tuoi piedi.

La purga dura da sempre, senza un perché.
Dicono che chi abiura e sottoscrive
può salvarsi da questo sterminio d'ocche;
che chi obiurga se stesso, ma tradisce
e vende carne d'altri, afferra il mestolo
anzi che terminare nel *pâté*
destinato agl'Iddii pestilenziali.

Tardo di mente, piagato
dal pungente giaciglio mi sono fuso
col volo della tarma che la mia suola
sfarina sull'impiantito,
coi kimoni cangianti delle luci
sciorinate all'aurora dei torrioni,
ho annusato nel vento il bruciaticcio
dei buccellati dai forni,

VISUL ÎNTEMNITATULUI

Zori și nopți se deosebesc aici prin semne rare.

Zigzagul graurilor peste turnuri
în zilele de bătaie, singurele mele aripi,
un fir de aer polar,
ochiul gardianului-șef în vizetă,
craci-ul nucilor sparte, un sfârâit
uleios din adâncimi, frigări
adevărate ori închipuite – dar paiele sunt aur,
lanterna de culoarea vinului e vatră
când dormind mă cred la picioarele tale.

Ispășirea durează din veac, fără motiv.
Se zice că cine reneagă și subscrie
se poate mântui de acest masacru de găște,
cine geme și se dojențește,
cine vinde carnea altora și denunță, „ia cratița de coadă”
și nu sfârșește în *pâté*-ul
hărăzit Zeilor pestilențiali.

Târziu la minte, rănit
de culcușul țepos m-am contopit
cu zborul moliei care îmi macină
pingeaua pe podea,
cu kimonourile schimbătoare ale razelor
zvântate în auroră pe bastioane,
am adulmecat în vânt scrumul
colacilor în cuptoare,

mi son guardato attorno, ho suscitato
iridi su orizzonti di ragnateli
e petali sui tralicci delle inferriate,
mi sono alzato, sono ricaduto
nel fondo dove il secolo è il minuto —

e i colpi si ripetono ed i passi,
e ancora ignoro se sarò al festino
farcitore o farcito. L'attesa è lunga,
il mio sogno di te non è finito.

am privit în jurul meu, am provocat
curcubeie pe zări de păienjeniș
și petale pe rețelele de gratii,
m-am ridicat, am recăzut
în adâncul unde veac este minutul —

și loviturile se repetă și pașii
și încă nu știu dacă la ospăț
voi fi mâncat sau mâncător. Așteptarea e lungă,
visul meu de tine nu s-a sfârșit.

DA SATURA
(1962-1970)

XENIA I (1, 2, 3, 4, 5 ; 10)

1. Caro piccolo insetto
che chiamavano mosca non so perché
stasera quasi al buio
mentre leggevo il Deuteroisaia
sei ricomparsa accanto a me,
ma non avevi occhiali,
non potevi vedermi,
né potevo io senza quel luccichìo
riconoscere te nella foschia.

DIN SATURA

(1962-1970)

XENIA I (1, 2, 3, 4, 5 ; 10)

1. Scumpă insectă mică
căreia i se spunea muscă nu știu de ce,
în seara asta aproape pe întuneric
în timp ce-l citeam pe al doilea Isaia
te-ai ivit iar în preajma mea,
dar nu aveai ochelarii,
nu mă puteai vedea,
nici eu pe tine fără acea sticlire
nu te puteam recunoaște în ceață.

2. Senza occhiali né antenne,
povero insetto che ali
avevi solo nella fantasia,
una bibbia sfasciata ed anche poco
attendibile, il nero della notte,
un lampo, un tuono e poi
neppure la tempesta. Forse che
te n'eri andata così presto senza
parlare? Ma è ridicolo
pensare che tu avessi ancora labbra.

2. Fără ochelari nici antene,
biată insectă care aripi
aveai numai în închipuire,
o biblie jerpelită și chiar puțin
suspectă, întunericul nopții,
un fulger, un tunet iar apoi
nici măcar furtuna. Poate că
vei fi plecat curând fără
a vorbi? Dar e ridicol să gândesc
că tu puteai încă avea buze.

3. Al Saint James di Parigi dovrò chiedere una camera „singola”. (Non amano i clienti spaiati). E così pure nella falsa Bisanzio del tuo albergo veneziano; per poi cercare subito lo sgabuzzino delle telefoniste, le tue amiche di sempre; e ripartire, esaurita la carica meccanica, il desiderio di riaverti, fosse pure in un solo gesto o un'abitudine.

3. La Saint James din Paris va trebui să cer
o cameră de o persoană. (Nu le plac
clienții desperecheați). Așa este și
în falsul Bizanț care e al tău hotel
venețian; apoi, să caut degrabă
odăița îngustă a telefonistelor,
prietenele tale dintotdeauna; și să plec,
după ce voi fi epuizat ținta mecanică:
dorința de a te avea iar, chiar printr-un singur
gest sau vreo obișnuință.

4. Avevamo studiato per l'aldilà
un fischio, un segno di riconoscimento.
Mi provo a modularlo nella speranza
che tutti siamo già morti senza saperlo.

4. Studiasem împreună pentru lumea cealaltă
un şuier, un semn de recunoaştere.

Încerc să-l modulez cu speranţa
că suntem morţi cu toţii, fără s-o ştim.

5. Non ho mai capito se io fossi
il tuo cane fedele e incimurrato
o tu lo fossi per me.
Per gli altri no, eri un insetto miope
smarrito nel blabla
dell'alta società. Erano ingenui
quei furbi e non sapevano
di essere loro il tuo zimbello:
di esser visti anche al buio e smascherati
da un tuo senso infallibile, dal tuo
radar di pipistrello.

5. N-am înțeles niciodată dacă eu eram
câinele tău credincios și mereu răpciugos
sau tu erai aceasta pentru mine.
Pentru ceilalți nu, erai o insectă mioapă
rătăcită în vorbăria
înaltei societăți. Naivi mai erau
accii șireți, și nu știau
că ei înșiși erau ținta scrutării tale:
îi vedeai și pe întuneric și-i demascai
cu un simț al tău fără greș,
cu-al tău radar de liliac.

10. „Pregava?” „Sì, pregava Sant'Antonio perché fa ritrovare gli ombrelli smarriti e altri oggetti del guardaroba di Sant'Ermite”. „Per questo solo?” „Anche per i suoi morti e per me”.

„E sufficiente” disse il prete.

10. „Se ruga?” „Da, se ruga Sfântului Anton pentru că te face să regăsești umbrelele pierdute și alte obiecte din garderoba Sfântului Ermit”.

„Doar pentru asta?” „Și pentru morții ei și pentru mine”.

„E de ajuns” spuse preotul.

5. Ho sceso, dandoti il braccio,
almeno un milione di scale
e ora che non ci sei è il vuoto ad ogni gradino.
Anche così è stato breve il nostro lungo viaggio.
Il mio dura tuttora, né più mi occorrono
le coincidenze, le prenotazioni,
le trappole, gli scorni di chi crede
che la realtà sia quella che si vede.

Ho sceso milioni di scale dandoti il braccio
non già perchè con quattr'occhi forse si vede di più.
Con te le ho scese perchè sapevo che di noi due
le sole vere pupille, sebbene tanto offuscate,
erano le tue.

XENIA II (5; 7)

5. Am coborât, dându-ți brațul, măcar un milion de scări
și acum că nu mai ești golul e la fiecare treaptă.
Și așa a fost scurtă lungă noastră călătorie.
A mea durează încă, și nici nu-mi mai pasă
de coincidențele, de presimțirile,
de capcanele, de pașii ridicoli ai celui care crede
că realitatea ar fi ceea ce se vede.

Am coborât milioane de scări dându-ți brațul
nu pentru că cu patru ochi se vede mai mult.
Le-am coborât cu tine fiindcă știam că din noi doi
singurele pupile adevărate, deși atât de încercate,
erau ale tale.

7. „Non sono mai stato certo di essere al mondo”.
„Bella scoperta, m’hai risposto, e io?”
„Oh, il mondo tu l’hai mordicchiato, se anche
in dosi omeopatiche. Ma io...”

7. „N-am fost nicând sigur că sunt în lume.”
„Mare descoperire, mi-ai răspuns, și eu?”
„Oh, tu ai aplicat lumii mici mușcături, și încă
în doze homeopatice. Dar eu...”

LA STORIA

I

La storia non si snoda
come una catena
di anelli ininterrotta.

In ogni caso
molti anelli non tengono.

La storia non contiene
il prima e il dopo,
nulla che in lei borbotti
a lento fuoco.

La storia non è prodotta
da chi la pensa e neppure
da chi l'ignora. La storia
non si fa strada, si ostina,
detesta il poco a paco, non procede
né recede, si sposta di binario
e la sua direzione
non è nell'orario.

La storia non giustifica
e non deplora,
la storia non è intrinseca
perché è fuori.

La storia non somministra
carezze o colpi di frusta.

La storia non è magistra
di niente che ci riguardi.

Accorgersene non serve
a farla più vera e più giusta.

ISTORIA

I

Istoria nu se deznoadă

ca un lanț

neîntrerupt de zale.

În orice caz

multe zale nu rezistă.

Istoria nu conține

un „mai întâi” și un „după”,

nimic în ea nu fierbe confuz

la foc încet.

Istoria nu e produsă

de cel ce-o gândește

și nici de cel ce-o ignoră. Istoria

nu-și face drum; se încăpățânează,

detestă puțin câte puținul, nu avansează la pas

nici nu dă înapoi, ea trece pe alt peron

iar direcția ei

nu e indicată în orar.

Istoria nu îndreptățește

și nu deploră,

istoria nu e intrinsecă

fiindcă e în afară.

Istoria nu distribuie

mângâieri sau lovituri de bici.

Istoria nu e dascăl

în nimic ce ne privește.

A-ți da seama de aceasta nu-i de ajuns

pentru a o face mai adevărată și mai dreaptă.

II

La storia non è poi
la devastante ruspa che si dice.
Lascia sottopassaggi, cripte, buche
e nascondigli. C'è chi sopravvive.
La storia è anche benevola: distrugge
quanto più può: se esagerasse, certo
sarebbe meglio, ma la storia è a corto
di notizie, non compie tutte le sue vendette.

La storia gratta il fondo
come una rete a strascico
con qualche strappo e più di un pesce sfugge.
Qualche volta s'incontra l'ectoplasma
d'uno scampato e non sembra particolarmente felice.
Ignora di essere fuori, nessuno glie n'ha parlato.
Gli altri, nel sacco, si credono
più liberi di lui.

II

Și apoi, istoria nu e
devastatoarea grapă cum se spune.
Ea lasă neatînse treceri subterane, cripte, găuri
și ascunzișuri. Unii supraviețuiesc.
Istoria e chiar binevoitoare: distruge
atât cât poate: de-ar exagera, firește
ar fi mai bine, dar istoriei îi lipsesc
informații, nu-și aplică toate răzbunările.
Istoria boronește fundul apei
ca o plasă de pescari
cu unele rupturi prin care destui pești fug.
Uneori se întâlnește ectoplasma
unuia scăpat și care nu pare prea ferice.
El nu știe că-i afară, nimeni nu i-a spus-o.
Ceilalți, din năvod, se cred
mai liberi decât el.

TEMPO E TEMPI

Non c'è un unico tempo: ci sono molti nastri
che paralleli slittano
spesso in senso contrario e raramente
s'intersecano. È quando si palesa
la sola verità che, disvelata,
viene subito espunta da chi sorveglia
i congegni e gli scambi. E si ripiomba
poi nell'unico tempo. Ma in quell'attimo
solo i pochi viventi si sono riconosciuti
per dirsi addio, non arrivederci.

Nu e un singur timp; există multe benzi
care alunecă paralele
adesea în sens contrar și rareori
se intersectează. E când se revelează
singurul adevăr care, dezvăluit,
e grabnic suprimat de cei ce supraveghează
dispozitivele și schimburile. Plonjăm din nou
în unicul timp. Dar în acea clipă
doar puținii trăitori s-au recunoscut
pentru a-și spune adio, nu la revedere.

È RIDICOLO CREDERE

che gli uomini di domani
possano essere uomini,
ridicolo pensare
che la scimmia sperasse
di camminare un giorno
su due zampe

è ridicolo
ipotecare il tempo
e lo è altrettanto
immaginare un tempo
suddiviso in più tempi

e più che mai
supporre che qualcosa
esista
fuori dell'esistibile,
il solo che si guarda
dall'esistere.

E RIDICOL SĂ CREZI

că oamenii de mâine
ar putea fi oameni,
ridicol să gândești
că maimuța ar nădăjdui
să umble cândva
pe două labe

e ridicol
să ipotecăm timpul
și la fel
să ne imaginăm un timp
subdivizat în mai multe timpuri

și mai presus de toate
să presupunem că un lucru
ar exista
în afara existibilului,
singurul care se ferește
să existe.

* * *

Non era tanto facile abitare
nel cavallo di Troia.

Vi si era così stretti da sembrare
acciughe in salamoia.

Poi gli altri sono usciti, io restai dentro,
incerto sulle regole del combattimento.

Ma questo lo so ora, non allora,
quando ho tenuto in serbo per l'ultimo atto,
e decisivo, il meglio delle mie forze.

Fu un atto sterminato, quasi l'auto
sacramental dei vili nella scorza
di un quadrupede che non fu mai fatto.

Nu era prea lesne de locuit
în Calul troian.

Eram atât de înghesuiți că semănam
cu scrumbiile în saramură.

Apoi ceilalți au ieșit, eu am rămas înăuntru,
nesigur pe regulile luptei.

Dar aceasta o știu azi, nu atunci
când mi-am ținut în rezervă pentru ultimul act,
cel decisiv, cele mai bune forțe.

A fost un act imens, aproape o sfințire
de sine a lașilor în scoarța
unui patruped ce n-a fost niciodată construit.

HO TANTA FEDE IN TE

Ho tanta fede in te
che durerà
(è la sciocchezza che ti dissi un giorno)
finché un lampo d'oltremondo distrugga
quell'immenso cascame in cui viviamo.
Ci troveremo allora in non so che punto
se ha un senso dire punto dove non è spazio
a discutere qualche verso controverso
del divino poema.

So che oltre il visibile e il tangibile
non è vita possibile ma l'oltrevita
è forse l'altra faccia della morte
che portammo rinchiusa in noi per anni e anni.

Ho tanta fede in me
e l'hai riaccesa tu senza volerlo
senza saperlo perché in ogni rottame
della vita di qui è un trabocchetto
di cui nulla sappiamo ed era forse
in attesa di noi spersi e incapaci
di dargli un senso.

Ho tanta fede che mi brucia, certo
chi mi vedrà dirà è un uomo di cenere
senz'accorgersi ch'era una rinascita.

AM ATÂTA ÎNCREDERE

lui C.

Am atâta încredere în tine
care va dura
(e nerozia pe care ți-am spus-o într-o zi)
până când o fulgerare din lumea cealaltă ar distruge
acest imens gunoi în care trăim.
Ne vom găsi atunci în nu știu ce punct
dacă are vreun sens să zici punct unde nu e spațiu
să discutăm versuri controversate
ale divinului poem.

Știu că în afara vizibilului și tangibilului
nu e posibilă viața, dar viața de dincolo
e poate cealaltă față a morții
pe care-am purtat-o în noi de ani și ani.

Am atâta încredere în mine
și ai reaprints-o tu fără să vrei
fără să știi pentru că în orice țandără
a vieții de aici e o capcană
despre care nu știm nimic și care poate
ne aștepta pe noi pierduți și incapabili
să-i dăm un sens.

Am atâta încredere că mă arde; cu siguranță
cine mă vede zice: iată un om de cenușă
fără să ia seama că e o renaștere.

Eugenio Montale (...) aduce contribuția vechii virtuți literare latine la tipul poetic contemporan, căruia în mod fals i s-a spus „ermetic”. De aceea, în opera sa nu vom întâlni contorsiuni de fraze, monștri lexicali sau asociații insolite și obscure, ca în atâtea aspecte ale specificului lirism în care se integrează. Același fond de sensuri și de frământări adânci, trecute prin reflecție, va ajunge la o identică configurație stilistică doar printr-un proces de concentrare extremă a vechiului limbaj clasic. (...)

„Aș fi vrut să fiu zgrunțuros și esențial/ca pietrele pe care tu le lepezi/mâncate de sărătură” (din ciclul *Mediterraneo*, VII). Acea „aridă asimetrie a stâncilor suspendate deasupra mării”, după care vrea el să se modeleze, reprezintă ultima expresie a durității, tot ce a rămas inexpugnabil din materia tare, după ce partea nerezistentă a pietrei sau a osului pietrificat a fost spălată și consumată de sărătură, de furtuni, de dizolvanții apelor marine.

(...) Vom dresa un tablou fragmentar al bestiarului său, derivat dintr-un specific tip de imagine animală, ale cărui ritmuri și mișcări se rezolvă în zvâcnete, în țâșniri, în bătăi iuți, în salturi-fulger, în zboruri disparente. Iată acest tablou zoologic.

Șoarecele: „Aici... culoarea/care rezistă e a șoarecelui ce-a țâșnit prin trestii”; *Graurul:* „cu bura sa metalică,/înveninată, graurul ce piere în fumul de pe maluri”; *Gușterul:* „Gușterul zvâcnind orbește/sub marele bici/din miriști”; *Delfinul:* „delfinii cu puii lor în salturi se perindă”; *Chefalul:* „Chefal săltat în gol la luna nouă”; *Mreana:* „cuvintele tale iradiau ca solzii/unei mreene muribunde”; *Țiparul:* „țiparul... sirena mărilor reci/torță, bici/săgeată a dragostei pe pământ/o lumină... îi acoperă saltul”; *Păstrăvul:* „păstrăvul adușmecă, ia aminte / și fuge, licărirea-i de rubine /e-o buclă a ta care adie”; *Tonul:* „pe dâră/salturi de toni”; *Veverița:* „În pin veverița/lovește cu torța cozii în scoarță”.

După cum se surprinde în tabloul de mai sus – al cărui principiu poate fi extins la întreaga viziune poetică din această fază – imaginea își depășește multipla diversitate, devenind purtătoarea aceluiași tip de mișcare omogenă, dirijată în sensul dispariției. Ilustrările folosite relevă, în același timp, și nivelul de artă atins aci. (...)

Sensibilitate profundă, originală, purtătoare de sensuri și semnificații uneori abisale, găsindu-și expresia într-o formă curată, netedă, lapidară, și totuși infinit modulată în toate tonurile și toate nuanțele pe care le suportă vasta fonică și imagistică a limbii italiene, Montale este unul din cei mai mari poeți contemporani. (...)

Operând acum o selecție de peste optzeci de poeme din toată opera lui Montale, noul traducător, el însuși un talentat poet original și un cunoscător fin al liricii italiene actuale, a găsit în versiunea de față cele mai fericite soluții de echivalență pentru a-l face

cunoscut cititorului român pe acest exponent de seamă al liricii contemporane.

Edgar PAPU
(Cuvânt-înainte la Eugenio Montale, *Versuri*, Editura Tineretului, 1967, în colecția „Cele mai frumoase poezii”, pp. 5-23)

Specific montaliană e transcrierea „uimitei mahniri” ce stăpânește sufletul poetului în fața vacuității și secăturii lumii, într-o expresie de o nuditate dezarmantă, de o simplitate deplină. Fraza poetică nu recurge la tropi, ci tinde să se descărneze complet, asemenea universului pe care-l configurează, să se constituie într-un stil al sobrietății și al lapidarității, tocmai prin refuzul oricărei constrângeri stilistice.

O contribuție substanțială la stabilirea timbrului specific o are continua abatere abia simțită de la ritmul tradițional: din omiterea intenționată a unei silabe se obține un ritm interior de o mare sugestivitate, sugerând împiedicarea verbală a unei guri împotmolite în propria ei durere, o lină șchiopătare, foarte greu de redat în traducere. Puținătatea verbală, această *scarsità* montaliană, este expresia stilistică a unei suferințe liminare în fața unei lumi reduse – prin uscăciune – la o schemă osoasă, pietrificată, transcrierea grafică a unei atonii sufletești. Ea se amendează pe sine, treptat, în volumele din urmă.

Meritul deosebit al traducătorului Ilie Constantin stă în fericitele echivalențe românești ale timbrului montalian. El însuși poet al economiei verbale și al rigorii, traducătorul și-a făcut din fidelitatea față de original o lege de bază a activității sale, dar e o

fidelitate în spirit, o comuniune adâncă, de substanță. Poezia își descoperă parcă o nouă față datorită intonației de către alt instrument. Numai în câteva poezii, Ilie Constantin s-a lăsat furat de cadențele clasice, uitând o clipă că ritmul montalian e, întâi de toate, interior: în rest, el ne oferă posibilitatea de a sorbi o undă pură, ca de la izvor. Un singur exemplu, Montale scrie:

*Non chiederci la parola che squadri da ogni lato
l'animo nostro informe...;*

Ilie Constantin traduce:

Nu cere vorba care scrutează în echer
informul nostru suflet...

E, aici, o dublă rezolvare fericită: întâi, de ordin al conținutului, „echerul” introdus prinzând exact sensul verbului italian *squadrare* (de altfel, *squadra* înseamnă „echer”); în al doilea rând, cuvântul românesc „scrutează” redă aspra eufonie a lui *squadri*, împreună cu sugestia de siluire rece, de formă rigidă. Asemenea reușite, în care inteligența a conlucrat admirabil cu intuiția poetică, se întâlnesc mereu. În felul acesta, primul florilegiu mai vast din opera lui Montale în limba noastră înseamnă o biruință a poeziei.

Ștefan Aug. DOINAȘ
(„Eugenio Montale în punctul mort al lumii”,
eseu din volumul *Lampă lui Diogene*, Editura
Eminescu, 1970, pp. 319-325)

<i>Traduceri începute în tinerețe</i> , de Ilie Constantin	5
--	---

Da *OSSI DI SEPIA*

I limoni	8
Corno inglese	12
[<i>Non chiederci la parola...</i>]	14
[<i>Meriggiare pallido e assorto...</i>]	16
[<i>Non rifugiarti nell'ombra...</i>]	18
[<i>Ripenso il tuo sorriso...</i>]	20
[<i>Mia vita, a te non chiedo...</i>]	22
[<i>Portami il girasole...</i>]	24
[<i>Spesso il male di vivere...</i>]	26
Ciò che di me sapeste	28
[<i>Là fuoresce il Tritone...</i>]	30
[<i>So l'ora in cui...</i>]	32
[<i>Gloria del disteso mezzogiorno...</i>]	34
[<i>Felicità raggiunta, si cammina...</i>]	36
[<i>Il canneto rispunta...</i>]	38
[<i>Forse un mattino andando...</i>]	40
[<i>Valmorbia, scorrevano...</i>]	42
[<i>Tentava la vostra mano...</i>]	44
[<i>La farandola dei fanciulli...</i>]	46
[<i>Cigola la carrucola del pozzo...</i>]	48
[<i>Arremba su la strinata proda...</i>]	50
[<i>Upupa, ilare uccello...</i>]	52
[<i>Sul muro grafito...</i>]	54
[<i>Avrei voluto sentirmi...</i>]	56
[<i>Ed ora sono sporiti...</i>]	58
Arsenio	60
Riviere	66

Da *LE OCCASIONI*

Vecchi versi	72
Keepsake	78
Lindau	80
Bagni di Lucca	82
Cave d'autunno	84
Verso Vienna	86
Verso Capua	88
A Liuba chi parte	90
Dora Markus	92
L'accelerato	98

MOTTETTI

[<i>Lo sai: debbo riperderti...</i>]	100
[<i>Molti anni, e uno più duro...</i>]	102
[<i>Addii, fischi nel buio...</i>]	104
[<i>La speranza di pure rivederti...</i>]	106
[<i>Il saliscendi bianco e nero...</i>]	108
[<i>Ecco il segno...</i>]	110
[<i>Il ramarro, se scocca...</i>]	112
[<i>Perché tardi?...]</i>	114
[<i>L'anima che dispensa...</i>]	116
[<i>Ti libero la fronte...</i>]	118
[<i>La gondola che scivola...</i>]	120
[<i>Infuria sale o grandine...</i>]	122
[<i>Al primo chiaro...</i>]	124
[<i>Il fiore che ripete...</i>]	126
[<i>La rana prima a ritentar...</i>]	128
[<i>Non recidere, forbice...</i>]	130
[<i>La canna che dispiuma...</i>]	132
[<i>...ma così sia...</i>]	134
La casa dei doganieri	136
Bassa marea	138
Sotto la pioggia	140
Punta del Mesco	142
Eastbourne	144

Corrispondenze	148
Barche sulla Marna	150

Da *LA BUFERA E ALTRO*

La bufera	154
Lungomare	158
Su una lettera non scritta	160
Nel sonno	162
Personae separatae	164
L'Arca	166
Giorno e notte	168
Il tuo volo	170
A mia madre	172
Madrigali fiorentini	174
Ballata scritta in una clinica	176

„FLASHES” E DEDICHE

Verso Siena	180
Su la Grève	182
La trota nera	184
Di un Natale metropolitano	186
Lasciando un „Dove”	188
Argyll Tour	190
Vento sulla mezzaluna	192
Sulla colonna più alta	194
Verso Finistère	196
Sul Llobregat	198
Dal treno	200
Siria	202
Per un Omaggio a Rimbaud	204
Incantesimo	206
L'Orto	208
Proda di Versilia	212
„Ezekiel saw the wheel...”	216
La primavera hitleriana	220
Voce giunta con le folaghe	224

<i>L'ombra della magnolia</i>	228
Il gallo cedrone	230
L'anguilla	232
<i>Nubi color magenta...</i>	236
Da un lago svizzero	238
Piccolo testamento	240
Il sogno del prigionero	244

Da **SATURA**

Xenia, I (1-5; 10)	248
Xenia, II (5; 7)	260
La Storia	264
Tempo e tempi	268
È ridicolo credere	270
[<i>Non era tanto facile...</i>]	272
Ho tanta fede in te	274

Referințe critice:

Edgar Papu; Ștefan Aug. Doinaș	276
--------------------------------	-----

CUPRINS

<i>Traduceri începute în tinerețe, de Ilie Constantin</i>	5
---	---

Din **OASE DE SEPIE**

Arborii-lămâi	9
Corn englez	13
[Nu cere vorba...]	15
[Palid și uituc în după-amiezi...]	17
[Nu te refugia în umbra...]	19
[Îți regândesc surâsul...]	21
[Viața mea, nu-ți cer...]	23
[Adu-mi floarea-soarelui...]	25
[Adesea răul vieții l-am aflat...]	27
[Ce-ați știut despre mine...]	29
[Acolo iese Tritonul...]	31
[Știu ora în care...]	33
[Gloria întinsei amiezi...]	35
[Ajunsă fericire, către tine...]	37
[Dă vârful înnoite păpurișul...]	39
[Poate-ntr-o dimineață...]	41
[Valmorbă – nori înfloriți...]	43
[Mâna voastră umbla...]	45
[Farandola copiilor...]	47
[Scârțâie scripetele fântâni...]	49
[La malul pârjolit de amiază...]	51
[Pupăză, bilară pasăre...]	53
[Pe zidul de grafit...]	55
[Aș fi vrut să mă simt...]	57
[Acum au pierit cercurile...]	59
Arsenio	61
Țărmuri	67

Din *PRILEJURILE*

Versuri vechi	73
Keepsake	79
Lindau	81
Băile din Lucca	83
Caricre de toamnă	85
Spre Viena	87
Spre Capua	89
Liubei care pleacă	91
Dora Markus	93
Personalul	99

MOTETE

[<i>Știi: trebuie să te pierd iar...</i>]	101
[<i>Mulți ani, și încă unul...</i>]	103
[<i>Rămasuri-bune, suiere...</i>]	105
[<i>Speranța de a te revedea...</i>]	107
[<i>În negru-alb hârjoane...</i>]	109
[<i>Iată semnul...</i>]	111
[<i>Gușterul zvâcnind orbește...</i>]	113
[<i>De ce întârzii?...]</i>	115
[<i>Sufletul ce împarte...</i>]	117
[<i>Fruntea ți-o eliberez...</i>]	119
[<i>Gondola lunecând prin calde...</i>]	121
[<i>Bântuie sare ori grindină...</i>]	123
[<i>La prima lumină...</i>]	125
[<i>Floarea ce repetă...</i>]	127
[<i>Broasca înainte de a încerca iar...</i>]	129
[<i>Foarfece, nu tăia acel chip...</i>]	131
[<i>Trestia ce-și despoaie...</i>]	133
[<i>...dar fie-așa...</i>]	135
Casa vameșilor	137
Marec joasă	139
Pe ploaie	141
Punta del Mesco	143
Eastbourne	145

Correspondențe	149
Bărci pe Marna	151

Din *FURTUNA ȘI ALTE POEME*

Furtuna	155
Drum pe țărm	159
Pe o scrisoare nescrisă	161
În somn	163
Personae separate	165
Arca	167
Zi și noapte	169
Zborul tău	171
Mamei mele	173
Madrigale florentine	175
Baladă scrisă într-o clinică	177

FLAȘURI ȘI DEDICAȚII

Spre Siena	181
Pe Grève	183
Păstrăvul negru	185
De un Crăciun metropolitan	187
Lăsând un „Dove”	189
Argyll Tour	191
Vânt pe semilună	193
Pe cea mai înaltă coloană	195
Spre Finistère	197
Pe Llobregat	199
Din tren	201
Siria	203
Pentru un „Omăgiu lui Rimbaud”	205
Farmec	207
Grădina	209
Țărmul Versiliei	213
„Ezekiel saw the wheel...”	217
Primăvara hitleristă	221
Glas venit odată cu lișițele	225

<i>Umbra magnoliei</i>	229
Cocoșul de munte	231
Țiparul	233
<i>Nori roșu-vineții...</i>	237
De la un lac clvețian	239
Mic testament	241
Visul întemnițatului	245

Din **SATURA**

Xenia, I (1-5; 10)	249
Xenia, II (5; 7)	261
Istoria	265
Timp și timpuri	269
E ridicol să crezi	271
[<i>Nu era prea lesne...</i>]	273
Am atâta încredere în tine	275

Referințe critice:

Edgar Papu; Ștefan Aug. Doinaș	276
--------------------------------	-----

Editura Paralela 45

Pitești, jud. Argeș, cod 110174, str. Frații Golești 130;
tel./fax: (0248)63.14.39; (0248)63.14.92; (0248)21.45.33;
e-mail: redactie@edituraparelela45.ro

București, cod 71341, Sector 1, Piața Presei Libere nr. 1,
Casa Presei Libere, corp C2, mezanin 6-7-8;
tel./fax: (021)317.90.28;
e-mail: bucuresti@edituraparelela45.ro

Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400153,
str. Ion Popescu-Voitești
1-3, bl. D, sc. 3, ap. 43; tel./fax: (0264)43.40.31;
e-mail: depcluj@edituraparelela45.ro

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Pitești, jud. Argeș, cod 110174, str. Frații Golești 130

Tel./fax: 0248 214 533;

0248 631 439;

0248 631 492.

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

sau accesați www.edituraparelela45.ro

Condiții:

- rabat între 5% și 25%;
- taxele poștale sunt suportate de editură;
- plata se face ramburs, la primirea coletului.

Tiparul executat la *Graficprint Industries*
Tel: 0752 754 147

FARMEC

Oh, rămâi închisă și liberă în insulele
gândului tău și al meu,
în flacăra ușoară ce te înfășoară
și pe care n-o știi mai înainte
de a o întâlni pe Diotima,
cea care atât îți semăna!
În ea vibrează mai puternic îndrăgostitul greier
în cireșul grădinii tale.
În jur lumea se decolorează; incandescentă,
în lava ce duce spre Galileea
iubirea ta profană, aștepți ora
să dai în lături vâlul care într-o zi
te-a logodit cu Dumnezeuul tău.